National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA Ont. K1A 0N4
National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 23 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX
Second class mail registration number 1089
B103/C/14/5

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 13 (2837) XXXI aastakäik — Teisipäeval, 16. veebruaril 1982 — Tuesday, February 16, 1982 — Üksiknumbri hind 60 centi

Tegelasi Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise kirjandus-muusikalisel Talihari '82 sündmusel, pildil paremalt Lydia Vohu-Viksten, Harri Mürk, Allan Teder, Avo Kittask ja ta kõrval Aino Kurg.
Foto: Vaba Eestlane

Vastuoludega Madriidi konverents

Soovitatakse konverentsi edasilükkamist järgmisele sügisele

MADRIID — USA süüdistas N. Liitu, et ta katsub lõhkuda rahulikku koostööd Euroopas, blokeerides arutluse Poola üle Euroopa Julgeoleku konverentsil Madriidis. Poola delegaat Wlodzimierz Konarski vastas, et nõukogude blokk võib sama võtet kasutada uuesti, kui tema rahvas satub konverentsi jätkudes rünnakute osaliseks.

Mõlemalt poolt öeldud väljendused on hoidnud konverentsi atmosfääri ebatavaliselt pingelisena. Delegaadid ütlesid, et lääneriikide ja neutraalsete riikide esindajate hulgas on suurenenud arvamine, et konverentsi istungid tuleksid edasi lükata kasvõi järgmise sügiseni.

Konverentsi põhikirja järele pole 15 kuud kestnud konverentsil jõudu ühegi otsuse tegemiseks kui need pole üksmeelsed.

Kanada välisminister Mark MacGuigan kõneles kinnisel koosolekul, öeldes, et sõjaseisukord Poolas õõnestab märgatavalt väljavaateid Euroopa julgeoleku tugevdamiseks.

Toetudes läänemaailma kriitikale sõjaseadusega ametiühingu tegevuse katkestamise pärast, ütles ta, et Poola valitsus peaks täitma 1975. aastal Helsingi kokkuleppega võetud kohustusi.

MacGuigan märkis ka, et see on „õnnetu" kohustus vaadata üle Helsingi kokkulepete täitmise ja suunata N. Liidu tähelepanu invasioonile Afganistanis.

MacGuigan ütles veel, et see on meie kohus juhtida tähelepanu paljudele inimõiguste rikkumistele, mis on toimunud N. Liidus ja mõnes teises riigis. Sündmused Poolas näitavad kui haletsemisväärsed meie püüdlused Madriidis on olnud. Ta ütles siiski, et ta usub kindlasti,

et ainult poolakail eenestel on õigus oma rahvuslikku saatust määrata — aga nad peaksid kõik olema poolakad,

mitte vaid väike juhtiv klass.

Poola välisministri abi, kes oli konverentsil selle esimesel istungil juhatajaks, kasutas kommunistide aeglustamise strateegiat, saades selle eest väga rangeid kriitilisi märkusi. USA delegatsiooni juhataja M. Kampelman ütles, et poolakas käitub nagu oleks ta täiesti kogenud selles, kuidas Poolas sõjaseaduse all otsuseid tehakse.

Süüdistuse nõukogude lõhkuvale taktikale esitas USA delegatsiooni juht Max Kampelman ühel mitteametnikul 35 riigi delegatsiooni juhtide kokkusaamisel. Ta iseloomustas Poola delegatsiooni esimehe Josef Wiejaczi jonnakat ja ebasobivat taktikat koosoleku pidurdamiseks ja märkis,

et N. Liit oli Poola sündmuste käsitlemisega seoses alanud rünnakut konverentsi tegevuse vastu, võttes konverentsi jätkamiseks omaks põhimõtte, et see küsimus ei ole Euroopa rahu ja koostöö huvides.

Kampelman rääkis hiljem reporterile, et väljavaated mingisuguseks konverentsi lõpudokumendiks on väga nõrgad, vihjates sellele, et konverents, mis algas 1980. a. novembris, võib täiesti nurjuda.

Madriidi konverents, mis vaatab üle 1975. a. Helsingi kokkuleppe täitmist ida-lääne koostöös, algas möödunud nädalal, kuid nõukogude bloki riigid lõpetasid sõnavõtud pärast seda kui ainult üheksa välisministrit, nende hulgas Kanada välisminister Mark MacGuigan, olid saanud kõneleda. Teised 13, kes olid ka soovinud kõnelemiseks võimalust, ei saanud luba ja jäeti ootama võimalust järgmisel päeval.

Shveitsi peaminister soovitas konverentsi edasi lükkamist, kuid vaidlused Poola küsimuse ümber on igasugusele edasiminekule takistuseks.

Kampelman ütles, et see oli vaid formaalne ettepanek konverentsi edasilükkamiseks ja USA tahab seda enne oma liitlastega arutada. Pealegi on USA-l veel mitu asja Poola küsimuses ütelda, enne kui edasilükkamisele saaks asuda, aga tal ei ole ka midagi edasilükkamise vastu, kui teised delegaadid sama arvavad.

Madriidi konverentsi siiski kohe selt edasi ei lükatud, vaid vaatamata nõukogude takistusile, rünnati N. Liitu Poola ametiühingu likumise sõjalise mahasurumise pärast, mida lääneriikide välisministrid nimetasid totaalse süsteemi pankrotiks.

Üllatuseks loobuski N. Liit Poola küsimuse arutlemise takistamisest, kuna leidis, et selle blokeerimine on põhjustanud negatiivse ja vastupidise efekti nende püüdlustele.

Nii N. Liit kui ka teised kommunistlikud riigid kuulasid vaikselt pealt kui Prantsuse välisminister Claude Cheysson, keda ei lastud eelmisel teisipäeval kõneleda,

kirjeldas Poola mahasurumist kui äikeselööki, mis lõi kurdiks kõik need, kes uskusid Ida-Lääne suhtete paranemist.

Inglise välisminister lord Carrington ütles omakorda konverentsil, et sõjaseisukorra maksmapanek Poolas demonstreeris jälle totalitaarse süsteemi moraalset pankrotti, kus juhid keelduvad muudatusiks ja sellega põhjustavad rahva rahulolematuse. See on otsene Helsingi kokkulepete rikkumine.

Omalt poolt Poola välisministri abi Josez Wiejacz süüdistas vastu, et lääneriigid õhutavad psühho-poliitilist sõda, mille eesmärgiks on Poolas veelgi suurema pinge tekitamine.

Ta ütles, et lääneriigid soovivad sõjaseisukorra pikendamist ega pole jätnud võimalust riigi sisemisteks vägivaldseiks kokkupõrgeteks.

Wiejacz küsis, kas nende riikide esindajad on tõesti teadlikud milliseid hävitavaid tulemusi võiks tuua Poola kodusõda?

Vaatamata Poola küsimuste arutlemisele, oli siiski mingi ebakindlus konverentsi jätkumise võimalustes. Ühed soovitasid selle edasi lükkamist, teised jätkamist. Rootsi välisminister Ola Ullsten soovitas, vaatamata vasturääkivustele edasi minna, kuni mingisugune kokkulepe siiski saavutatakse.

Ontario valmistub põhiseaduse vastuvõtmiseks

Minister Tom Wells'i pressikonverents etnilistele ajakirjanikele

Möödunud neljapäeva varahommikul toimus Royal York hotellis Ontario valitsustevaheline minister Tom Wells'i pressikonverents Toronto etnilistele ajakirjanikele. Minister pakkus hommikueine ja andis siis ülevaate Kanada põhiseaduse saamise tagapõhjast ja viimastest sammudest Inglismaal, kust põhiseadus lähemal ajal peaks jõudma Kanadasse ja on üheks tähtsaimaks sündmuseks Kanada ajaloos.

Minister T. Wells kirjeldas Kanadas, eriti just Torontos tehtud ettevalmistusi tseremooniaks, mis põhiseaduse kehtima panekul Kanadas on kavas. Kui riiklikud sündmused toimuvad Ottawas senatis, siis Ontario valitsus korraldab samal ajal tseremoonia Torontos O'Keefe Centre'is, aga ka teistes Ontario linnades, sest see päev on kõigile sündmusist osavõtmiseks. Neil Ontario sündmusil tahetakse suurte ekraanide abil edasi anda momenti, kui kuninganna põhiseadusele alla kirjutab.

Minister T. Welss rõhutas selle päeva tähtsust, mis saabub pärast pikaajalist, kuni 50 aastat kestnud katseid paljude isikute poolt.

Asjaolu teeb tähtsamaks see, et põhiseadus on toodud koos õiguste ürikuga.

Ontario valitsus leidis, et Kanada põhiseadus vajas õiguste klauslit ja sel põhjusel pooldas seda põhiseaduse eelnõu enne kui teised sellega nõustusid.

Min. T. Wells oli osa võtnud provintside nõupidamistest põhiseaduse eelnõu koostamisel ja avaldas kahetsust, et Quebec jäi välja sellest kokkuleppest. Ta mainis kahte asjaolu, mis kiirustasid eelnõule kokkuleppe saavutamist. Ka abistas Ontario keskvalitsust, kuna hindas põhiseaduse tähtsust Kanadale.

Ta iseloomustas põhiseadust, kus on ettevaatusabinõusid ja kindlustusi õiguste alal.

Ontario valitsus on moodustanud töökomisjoni peaprokuröri Roy McMurfhy juhtimisel, kes leiavad kuidas kohaldada õiguste klauslit Ontario osas ja samastada seda Ontario seadustega.

Salvadori mässulised „võidu lähedal"

Olukord Salvadoris muutub üha kriitilisemaks

SAN SALVADOR — Vasakpoolsed partisanid, kes on saanud iseteadvust äsjasest edust valitsusvägede vastu, ütlevad, et nad on võtnud initsiatiivi oma kätte Salvadori verises kodusõjas, esialgul sooviga poolitada riik kaheks eriterritooriumiks.

Üks mässuliste väejuht ütles, et nad on asunud ofensiivi ja viivad võitluse maapiirkondadest linnatänavaile. Möödunud reedel tegid nad rünnaku valitsusvägede patrulli vastu 88 km pealinnast ja jäid uhkeina paigale mööduvaile ajakirjanikele oma seletusi andma.

Salvadori õhujõudude düüslennukid atakeerisid partisanide toetuspunkte idaprovintsis

murdmaks neljapäevast pealinnale lähenevate partisanide vägede edasitungi ja nende võitlusvalmidust.

Teised partisanid blokeerisid Pan-American maantee neljapäeva õhtul nõudes läbisõitjailt „sõjamaksu".

Raadio Venceremos väitis, et rahu on saabumas kuna partisanid on kodusõja võitmise äärel, mis on nõudnud kahe aastaga 30.000 elu.

Jaanuari lõpul tegid partisanid rünnaku lennuväljale, kus hävitati 6 Huey helikopterit, 3 C-27 transportlennukit ja 5—6 prantsuse Ouragan võitluslennukit.

USA asendas möödunud nädalal 3 Huey helikopterit ja teised kolm anti üle veel möödunud laupäeval tugevdamaks Salvadori valitsuse õhujõude.

Lisaks helikoptereile on USA kaitseministeerium pidanud nõu Salvadori ametivõimudega kahemootoriliste vaatluslennukite saatmiseks ja võitlus pommilennukite ning C-123 transportlennukite saatmiseks.

Toronto Eesti Aiandusklubi

25. veebruaril 1982 kell 8 õ. Eesti Majas

LIA ja ERIK HESS'i loeng

„Troopilised toalilled"

KÕIK TERETULNUD!

Kairo ja Moskva taastavad sidemeid

KAIRO — Egiptus teeb ettevalmistusi diplomaatiliste suhete jätkamiseks N. Liiduga, tingimusega, et Kreml annab tagatise, et ta saatkonna teenistujad ei riku diplomaatilisi eeskirju, ütles Egiptuse välisminister **Kamal Hassen Ali.** Eelmine president Anwar Sadat süüdistas Moskvat, et see õhutas Egiptuses rahutusi, mispärast saatsis välja nii N. Liidu saadiku kui ka kõik ülejäänud N. Liidu eksperdid möödunud aasta septembris.

Poola perekond sõitis lennukiga eksiili

BERLIIN — 32-aastane poola piloot lendas oma kuue sugulasega möödunud nädalal Berliini ja maandus Tempelhofi lennuväljale, küsides poliitilise pagulase staatust. Lendur saatis õhus olles sõnumi Poolasse, et tema poolt juhitav lennuk on hõivatud. Põgenikele anti poliitilise põgeniku staatus, kuid vangistati lennuki hõivamise pärast. Paar päeva hiljem aga vabastati kautsjoni vastu.

Paavst külastab Nigeeriat

ONITSHA — 500.000 inimest kuulasid selles Nigeeria linnas, kui paavst Johannes Paul II kritiseeris polügaamiat, abielulahutusi, rasedust vältivate vahendite kasutamist ja abordi tegemist. Paavst kõneles troopilise päikese all ja soovitas, et mehed austaks ja armastaks ainult ühte naist. Mitmenaisepidamist põhjustab Nigeerias asjaolu, et naiste arv on palju suurem.

Toronto Eesti Rahvatantsijate Rühm

„KUNGLA"

Laulu ja tantsulavastus

MERI, KÕRRED, MARDISANDID

Kaastegevad: Jaaniku, Lindau ansambel, Positiivsed mehed

Seneca College
Minkler Auditoorium
1750 Finch Ave. E.
6. märtsil 1982

Piletid saadaval: Abistamiskomitee äris, Poko's, Eesti Kodus, rahvatantsijatelt.

E.V. 64. AASTAPÄEVA KONTSERT-AKTUS

Pühap., 28. veebr. 1982 algusega kell 3 p.l. Toronto Ülikooli aulas (Convocation Hall) King College Rd.

Vaimulik osa — praost EMANUEL LEPIK
Aktuse kõne — OLAF TAMMARK
Tervitus eestlastele — E. V. aupeakonsul ILMAR HEINSOO
Tervitus külalistele — TOOMAS MARLEY
Langenute mälestamine — Võitlejate Ühing RAFFI MOKS

KÕIK KUTSUTUD!

Kontserdil kaastegevad: ESTONIA SEGAKOOR, PEETRI KOGUDUSE PUHKPILLIDE ANSAMBEL, T. E. SELTSI LASTEAED — juhatab dr. ROMAN TOI.
Solistid: AVO KITTASK, ANDRES RAUDSEPP, LEMBIT AVESSON, CHARLES KIPPER, TORONTO GAIDID ja SKAUDID.

Sissepääs $5.— koos kavaraamatuga. Õpilastele ning lastele tasuta. Uksed avatud kell 2 p.l.

Pärast aktust kohvi ja koogid E. M. suures saalis T. E. Maja ja T. E. Seltsi korraldusel.

TORONTO EESTI SELTS

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto, Ont. M6J 3M7

TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $45.—, poolaastas $24.— ja veerandaastas $13.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $55.—, poolaastas $29.— ja veerandaastas $15.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.,
135 Tecumseth St., Toronto, Ont. M6J 2H2

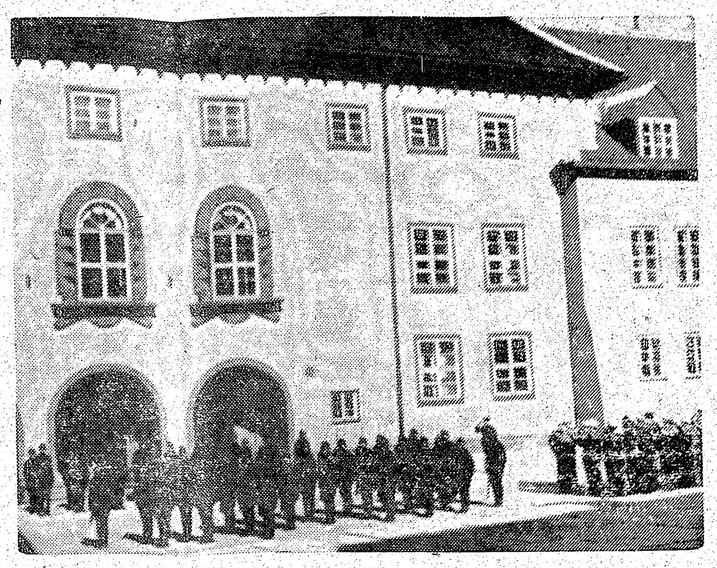

Veebruar on Eesti Vabariigi sünnikuu, mil mõtted lähevad tagasi nende sündmuste ja kohtade juurde, mis on seotud iseseisvusega. Pildil vaade Toompea lossi siseõuele, kus toimub vahiparaad.

Kommentaar

Okupeeritud kodumaal toimus laiaulatuslikum partei-, nõukogude, majandus-, ametiühingu- ja komsomoliaktiivi koosolek. Ühe sõnaga, kogu selle juhtkonna nõupidamine, kes Eesti elu ja olemist vene vormi järgi suunavad.

Koosolekul oli asjalikult, aga ka põhjalikult arutatud neid ülesandeid, mis tulevad lahendada 1982. aastal, see tähendab kuivõrd suudetakse täita sotsiaalseks nimetatavaid kohustusi. Kuigi „Eesti töötajad, nii nagu kõik nõukogude inimesed, on kindlalt otsustanud teha kõik selleks, et Lenini partei suurejoonelised plaanid viidaks ellu," on ometi tarvis partei piitsutamist, et rahvalt kätte saada rohkem, paremini ja kokkuhoidlikumalt, muidu ei muutuvat „meie nõukogude kodumaa veel kaunimaks ja võimsamaks".

Koosolekul alustati sealt, kus king kõige rohkem pigistab: rahvamajanduse arendamisest. Samal ajal kui N. Liit „teeb määratu suurt tööd rahu ja rahvaste sõpruse kindlustamiseks ning sotsialismi maailmasüsteemis tugevdamiseks", on leivalaud kesine ja seegi kapitalistlike riikide põldudelt.

Nõukogude rahvas olevat „relvastatud" täpse programmiga viisaastaku teiseks aastaks, s.o. 1982. aastaks. Nenditakse siiski, et esimene aasta alanud viisaastakus ei olnud kerge, põllumajanduses oli möödunud aasta harvaesinevalt raske ja maatöötajad said vaid „linlaste aktiivse abiga paljudest raskustest jagu". Ei saavutatud toodangu juurdekasvu tempot, mille tõttu jäid täitmata riigile loomade ja lindude, piima, kartuli ja köögivilja müümise plaanid.

Partei püstitas „reaalseist võimalusist lähtudes" 1982. aasta plaani, mis tuleb mitte üksnes täita, vaid ka ületada. Tänavu aasta alul on ettevõtetelt pressitud välja suurendatud kohustusi N. Liidu 60. aastapäeva auks. Partei vaatas need kohustused läbi ning esitas need käesolevale koosolekule kinnitamiseks sotsialistlike kohustuste projektina.

Neis pealesunnitud kohustustes peegelduvat „ilmselt meie inimeste patriootlik püüdlus anda vääriline panus partei ja rahva plaanide täitmisse". Edukaks tööks olevat vaja organisatsioonikindlust, asjalikkust ja distsipliini. Seda viimast peavad korraldama parteiall. organisatsioonid ja kommunistid. Kommunistide ülesanne olevat ka eeskuju näitamine töö viljakuse ja kvaliteedi tõstmiseks.

Kuna mõnedes ettevõtetes ei kasutatavat olemasolevaid reserve kaugeltki mitte täielikult, siis palju masina- ja elektrotehnikatööstuse ettevõtted Eestis ei jõudnud tootmise tasemele, mis oli plaanis ette nähtud. Suureks puuduseks on kokkuhoiuvajadus, materjalide heaperemeheliku kulutamise küsimus.

Pärast rahvale 200.000 tüki trikoopesu lubamist jõuti jälle põllumajanduse juurde, kus seisvat ees tõsised ülesanded. Teravilja ja kartuli "puudusaak" (milline leidlik termin!) möödunud aastal on halvendanud sigade ja lüpsikarja söödaratsioone. Selle tagajärjel kahanes lehmade keskmine piimaand kolhoosides ja sovhoosides möödunud aasta kolmel viimasel kuul, eelmise aastaga võrreldes 88 kg. minnes tagasi 1978/1979. a. tasemele.

Sööda vähesuse tõttu jäi loomade, lindude ning piima kokkuostu kogusumma plaanist väiksemaks. Piima kokkuostu plaani ei täitnud ükski rajoon Eestis, millega põllumajanduses tekkis tunduv mahajäämus.

Leiti, et on tarvis korraldada töö nii, et kõigis majandeis oleks maksimaalne juurdekasv. Seetõttu tulevat põhjalikult tundma õppida ettevõtete töökogemusi, kes kuidagi siiski möödunud aastal hea saagi said. Juba praegu tuleb panna erilist tähelepanu talvisele töökorraldusele karjafarmides, kus kohustundlikkusega suudetakse vältida toodangu kadusid. Juba nüüd ergutatakse valmisolekut kevadisteks külvitöödeks, eriti kuna mõned taliviljakülvid elavat arvatavasti talve halvasti üle ja kevadel tuleb nende asemele suvivilja külvata.

(Järg lk. 3)

Nurjunud konverents

Asja Ottawas peetud ja Kanada televisioonisaadetes häirivalt ülepakutud Kanada keskvalitsuse peaministri Pierre Trudeau ja kümne provintsi peaministrite vaheline konverents Kanada majanduslike probleemide lahendamiseks ja praegusest ummikust ja stagnatsioonist välja pääsemiseks lõppes teatavasti täieliku fiaskoga. Pikad tiraadid ja vastastikused süüdistused ei suutnud luua vajalikku ja positiivset õhkkonda produktiivse koostöö saavutamiseks ning provintside peaministrid olid sunnitud Ottawast tühjade kätega ja öösnaste tunnetega lahkuma.

Kolm päeva kestnud nõupidamisel selgus, et provintside ja keskvalitsuse seisukohad on diametraalselt lahkuminevad Kanada praeguste majanduslike probleemide lahendamiseks. Kui provintside peaministrid saabusid Ottawasse enam-vähem ühiste seisukohtadega ja plaanidega intressimäärade alandamiseks, tööpuuduse vastu võitlemiseks ja kulutuste vähendamiseks, siis jäi keskvalitsuse peaminister kaljukindlalt oma seisukoha juurde, et kõrgete intressimäärade haidmine on vajalik inflatsiooni vastu võitlemiseks ja dollari languse pidurdamiseks, mida valitsus peab oma esmajärguliseks ülesandeks.

Peaminister Trudeau ja Kanada Riigipanga president Gerald Bouey selgitasid provintside peaministritele põhjalikult oma praeguse majanduspoliitika põhiisi aluseid, toonitades, et kõrged intressimäärad on hädavajalikud Kanada dollari väärtuse hoidmiseks ja inflatsiooni pidurdamiseks. Bouey mainis, et intressimärade alandamine võib põhjustada Kanada dollari kiire languse, mida on raske kontrollida. Mõned eksperdid kalkuleerivad, et kanada dollar võib langeda 5 cendi võrra kui riigipank viib oma laenu intressimäära praeguselt 16,5 protsendilt 12,5 protsendilise intressimäära lähikonda. Provintside peaministrite sõnavõttudest võis järeldada, et nad on valmis isegi selliseks ohvriks kui sellega oleks võimalik tööpuudust vähendada ja majanduselu stimuleerida.

Vaatamata pikkadele kauplemistele ja läbirääkimistele ei suudetud kokkuleppeid saavutada ka keskvalitsuse ja provintside vaheliste finantsiliste probleemide lahendamiseks. Keskvalitsus esitas uusi ettepanekuid provintside tervishoiu ja kõrgema hariduse andmise programmide finantseerimiseks, kuid nende ettepanekute suhtes ei jõutud kokkuleppele ja vastastikusele arusaamisele, kuna provintside arvates tähendavad need ettepanekud toetussummade vähendamist kuid sealjuures keskvalitsuse kontrolli suurendamist. Selle küsimuse lahendamiseks kavatsetakse käesoleva kuu teisel poolel korraldada uusi nõupidamisi provintside ja keskvalitsuse vahel. Lisaks kõigele muule jooksis ummikusse ka peaminister Trudeau ettepanek kõrgemate riigiametnike palkade piiramiseks. Trudeau plaan nägi ette nende riigiametnike palkade külmutamise, kes teenivad üle 50.000 dollari aastas ja nende ametnike palkade tõstmise vastavalt inflatsiooni tõusule, kes teenivad alla 15.000 dollari aastas. Provintsid lükkasid selle ettepaneku tagasi, mille järele Trudeau teatas, et keskvalitsus ei hakka provintside eemale jäämisel palkade piiramise kavatsust rakendama.

Põhiliselt kajastus konverentsil selgesti märgatavalt ühest küljest keskvalitsuse ja teisest küljest provintsivalitsuste vaheline võimuvõitlus, mis meenutas 1980. aastal toimunud Ottawa ja provintside vahelisi lahinguid Kanada põhiseaduse pärast. Kui teiste provintside peaministrid jäid konverentsi töö hindamisel üldiselt majandusliku sektori piiridesse, siis Quebeci peaminister ja separatistide juht Rene Levesque sõnavõtus kajastusid väljakutsuvalt poliitilised põhitoonid. Levesque väitis, et keskvalitsuse poliitika provintside suhtes kujutab endast finantsilist „vägistamist" ning selle poliitika eesmärgiks on hävitada Quebeci majanduslikku stabiilsust. Tema süüdistuste kohaselt taotlevad Trudeau ja Ottawa bürokraadid provintsivalitsuste halvustamist ja üritavad tugeva tsentraalse keskvalitsuse rakendamist.

Mis saab edasi pärast Ottawa konverentsi nurjumst? Keegi ei oska seda praegu ütelda, kuna olukorrad ei ole veel täielikult välja kristalliseerunud. Ottawas mainitakse, et isegi liberaalide partei juhtkonnas valitsevad teravad lahkhelid ja vastuolud valitsuse tulevase majanduspoliitika suhtes, kuna suur tööpuudus ja rahulolematuse suurenemine rahvamasside hulgas võivad kujuneda liberaalide parteile saatuslikuks. Tööpuudus on võtnudki juba ohtlikud mõõtmed, kuna viimaste andmete kohaselt on 1.096.000 kanadalast ilma tööta. Valitsuse majanduspoliitika juhtidele on sealjuures eriti häirivaks, et vaatamata kõrgetele intressimääradele on inflatsioonimäär ikkaki ohtlikult kõrge — 12,5 protsenti. Ja majanduslik depressioon ei ole kaasa toonud mitte ainult suure tööpuuduse vaid ka paljud ärid on läinud pankrotti, farmerid on kõrgete laenuprotsentide tõttu raskustes ja majaomanikud kaotavad hüpoteeklaenude kõrgete intressimäärade tõttu oma kodud.

Kuid valitsus loodab, et mõne kuu pärast hakkab olukord märgatavalt paranema ja praegusest õõpimedusest esimesed valgusekiired läbi murdma. Paljud skeptilised majandueksperdid siiski kahtlevad selles ja nõuavad valitsuselt, et ta tunnistaks oma eksimusi ning astuks vajalikke samme majanduselu elustamiseks ja deprimeeriva tööpuuduse vastu võitlemiseks.

K. A.

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat „VABA EESTLAST" — sisukam ja odavam eesti ajaleht vabas maailmas!

Kuidas Moskva käsi organiseeris Poola sündmusi

Tähelepanekud raadiosaatjais andsid läänele märku N. Liidu ettevalmistusist

LONDON — Läänemaailm sai oma esimese märguande, et midagi kompleksset ja ambitsioonikat oli ettevalmistamisel Poolas juba nii varakult kui möödunud aasta aprillis. See selgus mitmesugustest tähelepanekuist, millest pikemalt kirjutab London SundayTimes.

ELINT (Electronic Intelligence) osakond Inglise valitsuse kommunikatsioonide peastaabis Cheltenhamis, järelvalvates kõiki sõjaväelisi raadiosignaale Ida-Euroopas, noppis üles aprillis kavalalt seatud ja tähendusrikka muudatuse.

Kuigi enamus informatsioone Varssavi pakti maade vahel on lahtisiffreerimatud,

on mõned eksperdid Cheltenhamis olnud võimelised avastama ja ära tundma iga individuaalse ida-bloki raadiooperaatori sõrmepuudutuse „stiili".

Äkki aprillis olid need „vanad käed", kes olid töötanud pikemat aega Põhja-Venemaal, Bulgaarias või Ida-Saksamaal, neid on kokku rohkem kui tuhat, alustanud oma teadete saatmist Poolast. Järeldus oli selge. Moskva, kel on monopoliseisund Varssavi pakti maades, oli salaja organiseerimas oma kontrollpunkte selle süsteemi kõrvale, mida opereeris Poola oma armee.

Need venelaste raadiosaatjad opereerisid N. Liidu armee baasidest Legnicas ja Romatovas,

nende asukohad olid sageli kaugemais hooneis, nagu üksikud küünid või isegi väljadele pargitud veoautodes ja pidasid sealt ühendusi N. Liiduga.

Kuid nii äkki, kui seda märgati, need uued õhuühendused kadusid sama äkki õhust. Need hakkasid töötama jälle siis kui Poolas sõjaseisukord maksma pandi.

Selles punktis jäid lääne salaluurele kõik valikuvõimalused avatuks. N. Liidu armee ei teadnud, kas ta peab alustama invasiooniga ja võimalik isegi, et alustama võitlusi vaenulike poola sõjaväeüksustega, või peab ainult täitma oma tavalisi igapäevaseid rutiinipäraseid operatsioone, kuna poolakad olid muutunud viisil seotud. Venelased just seadsid end igaks juhuks valmis.

Järgmine tähendusrikas samm toimus juunis ja juulis.

Kui nõukogude ülemjuhatus viis oma poolakaist liitlased läbi rangeist, täpseist ja silmnähtavalt kalkuleeritud katsumuste seeriast.

Igal aastal puhastatakse regulaarselt sõjaväest välja sobimatuid ohvitsere. Ükski Varssavi pakti sõjaväelane ei tõuse kunagi kõrgemale koloneli auastmest ilma kaheaastase lisakursuseta nõukogude vanemate ohvitseride kolledzhis Voroshilovis, ja sellele järgnevast iga-aastasest täiendavast ühisest manöövrist.

Standard-protseduur Moskvas on selline, et vene divisjon opereerib koos Poola üksusega, mõnese ohvitseride vahetamisega.

Möödunud aastal, esimest korda Varssavi pakti ülemjuhataja Viktor Kulikov, kes külastas sageli möödunud sügisel Poolat, nõudis täiesti integreeritud manöövrit.

Sellised rügemendid N. Liidu ja Poola sõdureist ka formeeriti, millega oli detailne tegevuskava ja lojaalsuse tagatis kogu sündmusele juba ettevalmistatud.

Veel liiguvad eriarvamused selliste manöövrite tulemuste üle. Mõned raporđid sugereerivad, et poolakaid mõnel puhul halvaks peeti, mispärast mõned ohvitserid asendati usaldusväärsematega reservist. Teised ütlevad, et poolakate esinemine oli siiski usaldusväärne.

Mis iial juhtus Kulikov näis olevat rahuldatud. Kuni 40.000 N. Liidu sõdurit, pluss 15.000 sõdurit Ida-Saksamaalt lahkusid sealt juba juulis, et võtta osa N. Liidu lõikuse kogumisest.

Sel aastal neid hoiti tegelikule lõikusetööle asumisest tagasi kuni manöövrid lõppesid, ettekäändel, et juhul kui midagi peaks valesti minema.

Alles siis, nähes vastuminekut pikkadele toidusabadele, streigiohus ja halvasti juhitavale toiduainete jaotamisele, lubati sõjaväeüksused põllutööle.

Need olid keskmise suurusega grupid, sageli ainult paari tosina suurused kahe allohvitseri või ühe noorema ohvitseriga. Nende töö oli igasse külla või väiksesse linna minna ja aidata „rattaid määrida". Mõned neist vältisid kohalikke proteste, teised mõjutasid nurisejaid ja iseseisvaid karjapidajaid, et nad müüksid oma karja, teised „avastasid" eratalunike juures selliseid vajadusi nagu tsemendikotte, 6-tolliseid naelu, viljakotte jm., mil oli olnud komme müügilt kaduda.

Pole raske näha nende gruppide teist ülesannet. Sellega hajurati Poola sõjavägi, diskreetselt, igale poole üle riigi,

mis andis ohvitseridele harukordse võimaluse nägemaks kuidas iga grupp töötas ja hindamaks kui efektiivsed, usaldatavad või vastuhakumeelelised olid kohalikud partei ametimehed, tööstuste mänadzherid ja ametiühingute esindajad.

Sõjaseisukorra ajal siiski Varssavi raadio teatas, olles muidu üsna teadetevaene, et selliseid sõjaväegruppe oli asetatud rohkem kui paari tuhandesse linna, külla ja kihelkonda, need olid alles seal ja olid valmis järgmiseks, teiseks faasiks oma operatsioonis, mille kestel nad andsid kõik oma funktsioonid üle kohalikule omavalitsusele.

Poolas on kohalik sõjaväeülem alati olnud seal piirkonnas tähtsail administratiivseil kohtadel ja komiteedes, millega ühiskond on olnud täieliku sõjaväelise kontrolli all.

Enne sõjaseisukorra maksmapanekut sai iga poola rügemendi või pataljoni poliitiline ülem (nimetusega zampotil) ühe paki suletud ümbrikke.

Umbes 48 tundi enne sõjaseisukorra väljakuulutamist võtsid politrukid välja oma suletud ümbrikud ja andsid igale alluvale poliitilisele ohvitserile ühe.

Ümbriku sisuks olid juhised väeosadele, üleskutse lojaalsuseks ja korra säilitamise vajaduseks, mingis kartaolevas olukorras.

Neid eeskirju ei antud mitte individuaalseile kompaniide ohvitseridele kuni 12. detsembrini ja enamus nooremaist ohvitseridest ja meestest jäid täielikult teadmatusse kuni kindral Jaruzelski kell 6 hommikul oma raadiouudistes pani nad ja kogu riigi sõjaseisukorda.

Vaatamata kõigile Poola juhtide hoolikalt ettevalmistatud plaanidele,

oli seal siiski vastupanupesasid mitmel pool riigis, mida poola sõjavägi kas ei tahtnud või polnud suutelne maha suruma.

Varssavis on vihjatud, et Jaruzelskil ei ole enam täielikku kontrolli oma väeüksuste üle. Mõned kindralid Wroclaw linnas olid mässu tõstnud ja sõjaväeosad on olnud näljastreigis, kuid need on rohkem kuuldused ja suust-suhu tehtud sosistamised.

Mõned kuud tagasi tellis Moskva 100.000 poola armee vormiriietust, ja võis olla,

et ta oli juba asetanud kõikjale Poolas poola keelt kõnelevaid N. Liidu väeosi koos Poola sõduritega.

Seda tõlgendatakse N. Liidu interventsioonina. Kogu operatsioon näitab detailselt ülesehitatud plaani Poola vabadusliikumise maha surumiseks.

Vanglasse Läänes töö avaldamise pärast

Alukses, Lätis arreteeriti KGB poolt 58-a. kirjanik Alfred Zarins. Vangistamise põhjuseks oli arvatavasti see, et tema üks raamat avaldati Läänes. A. Zarins töötas õpetajana gümnaasiumis. Niipea kui teatavaks sai ta loomingu avaldamine Läänes, vallandati ta võimude poolt. Ta leidis pikapeale tööd piimameiereis. Mõni aeg hiljem jõudis KGB talle sinnagi järele.

☆

Riias arreteeriti sinna küllasõitnud Martins Zandbergs, kes on USA kodanik, elukohaga Clevelandis, kuid praegu õpetajaks Läti gümnaasiumis Münsteris, Saksamaal. Arreteeriti tema ja ta isa. Viimane kuulatud üle 4 tundi ja siis vabastatud.

Martins Zandbergsi ülekuulamine kestnud 10 tundi, mille järele nõutud temalt kokkukirjutatud protokollile allakirjutamist, millest ta keeldunud. Järgnenud pool tundi ootamist ja nõudmist, asjatult. Siis teatatud, et ta saadetakse koheselt maalt välja. Ta viidud Poola piirile Grodno kanti, peetud seal paar päeva vangis, asetatud seejärele rongile ja saadetud Lääne-Saksamaale.

Süüdistus olnud, et Zandbergs on CIA agent.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

20. ja 21. veebr.
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

27. ja 28. veebr.
dr. A. Mae, tel. 493-7231

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

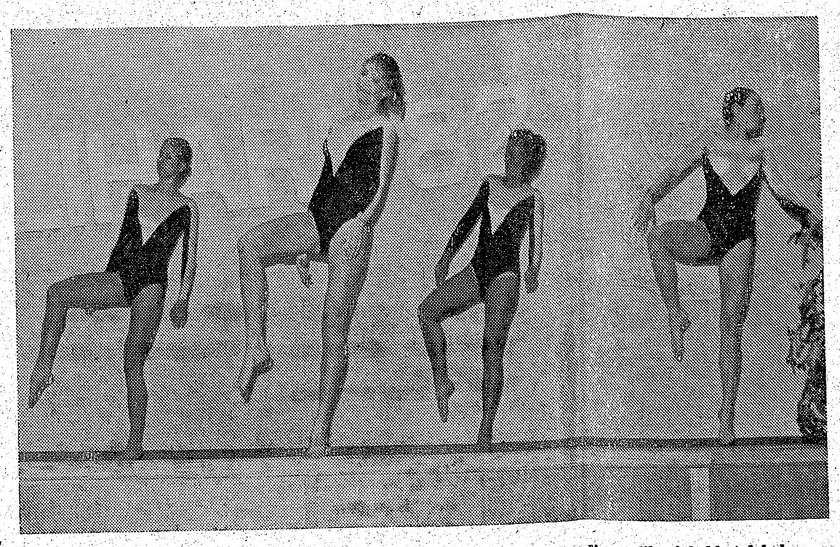

Kalev Estienne võimlejad esinemas Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise taliharjakokkutulekul, vasakult Sirje Järvel, Linda Makk, Anne Kungla ja Heli Oder. Foto: Vaba Eestlane

Mitu tundi head eesti muusikat

Bostoni raadiojaama kingitus Eesti Vabariigi aastapäevaks

Massachusetts Ülikooli Sõjateadusliku osakonna õppejõud major Imre Lipping saatis 11. jaanuaril kirja Bostoni raadiojaama WGBH juhatajale, märkides et 24. jaanuril on Eesti Vabariigi aastapäev, mida võiks arvestada veebruari programmi koostamisel.

Major I. Lippingule tuli vastus, kus raadiojaama juhataja Robert J. Lurtsema vastas, et nad on tõsti juba märganud, et 24. veebruaril on Eesti Iseseisvuse Päev ja on selle päeva tähistamiseks teinud omapoolse valiku eesti muusikast.

Järgnevas loetelus on nimetatud programmi võetud helitööd:

— eesti rahvaviiside seaded „Maga, maga Matsikene", „Ma kõndisin vainul" ja „Sirisege sirbikesed";

— Tubin „Neli rahvaviisi minu kodumaalt", Olav Roots klaveril;

— Mart Saar „11 soololaulu", laulab tenor Naan Põld;

— Rahvalaul „Mu kodu";

— Jaan Rääts „Kontsert viiulile ja kammerorkestrile";

— Veljo Tormis „Kümme haikut";

— Udo Kasemets „Puupillide kvintett";

— Kaljo Raid „Halleluuja glooria";

— Tõnu Kalam „Viiulisonaat";

— Rudolf Tobias „Walburgi burlesk";

— Laule meeskoorile;

— Tubin „Kuues sümfoonia".

Raadiojaama „Morning pro Musica" programmid esitatakse igal hommikul kella 6-st kuni 11-ni PBS jaamade kaudu Uus-Inglismaal ja New Yorgi osariigis.

Tõenäoliselt olid valiku tegemisel nõuandjaks eesti muusikud Endel Kalam oma poja Tõnu Kalamiga, kes on aastaid Bostoni piirkonnas eesti muusika leviku eest hoolitsenud.

Käbi Laretei Rootsi kultuurisaadikuks Pariisi?

Rootsi Kultuuriinstituudi juhataja koht Pariisis jääb vakantseks ja valitsus määrab uue shefi 23. veebruaril. Eelduseks peab muidugi olema prantsuse keele valdamine ja rootsi kultuurielu igakülgne tundmine.

Tugevaks kandidaadiks on peetud fil. dr. Ragnar von Holtenit, kes aga hiljuti nimetati Natisonaalmuuseumi graafika, gravüüri ja joonistuskunsti osakonna juhatajaks. Ootamatult teatas muuseum, et von Holten ei saa arvestada palgata teenistusvabadusega Pariisis töötamiseks, mis seab teda raske valiku ette.

Üheks viimaseks kvalifitseeritud kandidaadiks on Käbi Laretei,

diplomaaditütrena harjunud internatsionaalse läbikäimisega, igati tuttav rootsi kultuurieluga ja selle tippudega ning kuut eri keelt kõnelev.

Et ta on nõustunud kandideerima, näitab et Käbi Lareteil ei oleks midagi Pariisi asumise vastu, kus on ju kõigi kunstide metropol.

© Antoine Koenig Karlsruhes tähistas oma 90-aasta sünnipäeva. Ta kasvas üles Rakveres, kus ta isa oli metsaülem.

ERKÜ 50-punktiline tegevuskava

Muljeid ja tähelepanekuid ERKÜ koosolekult New Yorgis

NEW YORK (VE) — Tagasi vaadates 1981. aastale, toimus palju sellist, mis puudutas eestlasi ligidalt, kuigi mitte otseselt. Esimesed nähtavad praod ilmusid Nõukogude Liidu kipsfassaadi. Poola rahvas nõudis endale minimaalsest kõrgemat elustandardit, kui valitsuse võimud olid neile nõus lubama. Dissidendid hakkasid N. Liidus aina avalikult tegutsema, nende hulgas ka eestlased, kus sellise inimõiguste nõudja, nagu Jüri Kuke kurb saatus, äratas kasvõi hetkeks maailma tähelepanu. Kõigele sellele lisaks valitud USA uue presidendi Reagani ja läänemaailma hoiak kommunismi suhtes muutis mõneti olukorda.

Neid probleeme käsitleti Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) esinduskogu peakoosolekul. ERKÜ on olnud väga tihedalt seotud nende asjaoludega. Kui nad ei oleks, siis ei täidaks nad mingit funktsiooni Eesti välisvõitluses. ERKÜ esinduskogu peakoosolek toimus 30. jaanuaril New Yorgi Eesti Maja keldris.

ERKÜ opereerivat ameerika „smoke-filled room" traditsiooni kohaselt — koosoleku skaala oli intiimne, oli palju läbirääkimisi, väidlusi jne. mõni delegaat võis ka isiklikuks minna, kui see tema arvates sobis.

Peaasi aga oli, nagu koosolekul esitatud aruanded tõendasid, et kui probleemid on tagatoas lahendatud, esinetakse välismaailmale ühendatud organisatsiooninа. Peaasi: saavutatakse ka palju.

ERKÜ uus tegevuskava on üle 50 punktiline tegevuskava, mis hõlmab kõik võimalikud tegevusalad, mis võiks eestlaste olukorda kuidagi parandada. Peamised funktsioonid on pressi ja USA valitsusega kontakti pidamine, mis USA-s on äärmiselt tähtsad. ERKÜ peab USA organisatsioonina töötama selle maa kommete kohaselt, ja teeb ka seda. Huvitaval määral on uus valitsus ja ajavaim Ameerikas teinud sellele tegevusele takistusi.

Ameerika poliitikamees esindab peamiselt iseennast ja alles siis oma valijaid ja parteid. Selletõttu peab iga senaatorit ja kongressi esindajat isiklikult tundma õppima, teda õigest kohast masseerima ja teda lõpuks õiges kohas ära kasutama.

Mõni senaator on näiteks suur kommunismivastane, aga kuna ta on preeriaosariigi esindaja, peab ta toetama viljamüüke Venemaale; vastasel korral ta kaotaks poolehoiu koduosariigis.

Ei ole oluline kumma partei liige ta on, mõlemais leidub kõiki võimalikke poliitilisi äärmusi. ERKÜ „lobbystid" Washingtonis on seda olukorda hästi ära kasutanud. Mitu aastat on näiteks eestlasest vaimulikud pidanud Eesti Vabariigi aastapäeval kongressis avapalvust, kuigi avapalvuse pidamise soovijate arv on suur.

Suhted Valge Majaga on alati olnud head, kuni 1981. aastani. Miks siis suur kommunismi taltsutaja Reagan eestlastega külmalt käitub? Kalifornia eestlastega räägides on vastus lihtne. See ei passi tema ideoloogiasse.

Kalifornia eestlased on alati agaralt külastanud oma osariigi valitsust, aga Reagan, kui ta veel selle osariigi kuberner oli, tegeles gruppidega ainult oma partei kaudu.

Sellest ajast on veel järele jäänud „Los Angelese Eesti Republikaanlaste Klubi", mis oli kasulik suhete loomisel Reaganiaegse Kalifornia valitsusega.

Reagani silmis on Ameerika terviklik ühik ja sellepärast on rahvuslikud grupid nagu ERKÜ pidanud loobuma momendiks headest suhetest Valge Majaga. Kas siis peaksid eestlsed hakkama vabariiklasteks, et midagi saavutada? See oleks kahjuks hädaohtlik samm, kuna õige „lobbyst" peab elama kõigiga sõbralikus vahekorras.

Paistab, et see olukord võib kiiresti muutuda. ERKÜ ei jää Valge Maja kutseid ootama, vaid katsub oma head nime teiste valitsuse osakondade juures ärakasutada.

USA on siiski vabadust armastajate suurim sõber, ükskõik missuguseid „vigu" tema välispoliitikas keegi võiks leida.

Ja eestlastele on ainult kasuks, et ERKÜ selle maa valitsuse „kõrvadele" nii lähedal on.

M.L.

Estonia Koor Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel

Kavas kolme Toronto eesti helilooja muusikaline looming

Estonia Koori juhi, dr. Roman Toi poolt kujundatud kava, millega koor Eesti Vabariigi aastapäeva aktusele liitub, püüab teenida kahte eesmärki: anda aktusele võimalikult kõrget muusikakultuurilist kvaliteeti ja teenida eesti heliloomingut.

Helitööd, mis nende põhimõtete alusel aktuse kavva tulevad on ülemaailmselt aktsepteeritud ja paljude eesti kooride kavade kontserditules lõplikult valmis-küpsenud teosed.

Helitööde autoriteks on kolm, meie keskel veel elavat — ja eesti rahvalt inspiratsiooni ootavat heliloojat: Lembit Avesson, Kaljo Raid ja Roman Toi.

Lembit Avessoni mitmepalgelisest loomingust esitatakse Estonia Koori kavade kaudu suurt menu pälvinud looduse ilu imetlev madrigaal „Järv".

Kaljo Raid on loonud arvukalt vaimukaid ja muusikaliselt võluvaid rahvalaulude seadeid. Estonia Koor on neist mõndagi suutnud juba oma kavades ette kanda.

Eesti Vabariigi aastapäeva aktusele tuuakse Raidi juba 1960. aasta Eesti Päeva Laulupeo kavasse paigutatud ja sealt laialt levinud „Oh mina väike mehekene".

Oma ulatuslikust vokaal-loomingust puudutab Toi seekord ainult neid laule, mida ta on kirjutanud Torontos elava kirjaniku Arved Viirlaidi jõulistele ja eestlastele eluõigust nõudvatele luuletustele.

Olulise tööna Roman Toilt esitatakse tema lühikantaat „Sina suudad". Põhja-Ameerika eestlaste ja lauljaspere tervitusena seisis see kantaat ESTO-80 Laulupeo kavas Stokholmis ja selle markantse helitöö ettekandest võttis osa 16 koori laiast maailmast.

Toi kantaadi kaudu jõuab nüüd Ülemaailmsete Eesti Päevade vaimsus ja ideoloogia — mis Viirlaidi sõnades on leidnud kõvakäelise definitsiooni — Torontosse otse meie Vabariigi aastapäeva aktuse kaudu kui tuletungal.

Toi lühikantaadi sooloülesannetes teevad kaasa veel Avo Kittask ja Andres Raudsepp. Nad mõlemad ja Charles Kipper olid selle laulutervituse juures tegevad ka Stokholmis.

Estonia Koori osa eelseisval Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel näitab jällekordselt, et Toi oma kavades ja muusikalistes ideedes alati töötab ja mõtleb mitmedimensiooniliselt: nii rahvuskultuuriliselt kui rahvuspoliitiliselt. Lugematute Laulupidude ja Eesti Päevade üld- ja kavade korraldajana ja läbiviijana, näib see Toi juures olevat meile lausa loomulik.

Nõnda võib eelseisva Eesti Vabariiig aastapäeva aktuse muusikalise sisu kohta ennustada,

et see on sirgeseljaline, võõrsil oma rahvale ja rahvuskultuurile truuks jäänud südametunnistuse heliline demonstratsioon.

Kommentaar

(Algus lk. 2)

Kogu konverentsi sõnavõttudest ilmneb, et kõigi puuduste põhjustajaks on madal organiseerimisvõime ja selle tase. Iga kommunisti kohus olevat paremini tootmist korraldada ja efektiivsemalt töötada. See olevat „iga nõukogude inimese auasi, patriootlik kohus".

Möödunud aastal veeretati kõik mahajäämused halva ilmastiku süüks, kuid konverentsil leiti, et seda siiski ei saadavat teha, kuna mitmed majandid ei ilmutanud vajalikku organiseeritust söödavarumisel ja teraviljakoristusel, eriti tegi takistusi masinate korrastamatus.

Kuigi põlevkivi kaevamine on saanud sellised mõõtmed, et varsti on Eesti maapõuevarud ammutatud, ja pidevalt räägitakse plaanide ületamisest, leiti siiski, et kaevurite töötulemused võiksid olla veelgi suuremad. Oskuslike kaevurite saamiseks soovitatakse kaevuritekooli.

Nii tuleb kodumaa inimestel arvestada partei direktiive ja töötada rohkem, paremini, kokkuhoidlikumalt, võtta rohkem kohustusi töökohal ja olla orjana sunduse all, et igatsus vabaduse järele ei ununeks.

M.A.

Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis auhinnatööde võistluse tingimused aastal 1982

1. Võistlusest võivad osa võtta üliõpilased ja teaduslikud edasiõppijad paguluses, kes on ülikooli sisse kirjutatud. Vanuse ülemmääraks on 40 a.

2. Võistlusele võib esitada seminaritöid, mis käsitlevad eestiainelisi küsimusi. Seminaritöö võib olla kirjutatud kas eesti või mõnes teises keeles. Võõrkeeles kirjutatud töö peab olema varustatud eestikeelse sisukokkuvõttega.

3. Töö peab vastama nõuetele, mis õppeaine järgkursustel on kehtivad. Ulatus peab olema vähemalt 20 lehekülge masinakirjas. Tööle tuleb lisada andmed saadud hinde ja akadeemiliste punktide arvu kohta.

4. Võistlusest võib nimetatud vanusepiirini osa võtta ka tööga, mis pole kirjutatud otseses seoses ülikooliõpingutega, kuid see peab vastama heakskiidetud seminaritöö teaduslikule tasemele.

5. Võistlustööde auhinnazhüriiks on Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis juhatus.

6. Väljaandmisele võib tulla kuni kolm rahalist auhinda, kusjuures auhinnaks võib olla maksimaalselt 3000 rkr. Selle suuruse määrab ETSR juhatus arvesse võttes töö teaduslikku taset.

7. Tööd tuleb esitada 1. oktoobriks 1982 varjunime all koos suletud ümbrikku lisatud teatega autori nime ja elukoha kohta aadressil: Eesti Teaduslik Selts Rootsis, Box 92, 101 21 Stockholm. Informatsiooni saamiseks võib pöörduda Paul Laani poole aadressil: Finska institutionen, Stockholms Universitet, 106 91 Stockholm, tel. 08/16 33 38.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Vancouveri Eesti Selts ei saanud juhatust

VANCOUVER (VE) — Vancouveri Eesti Seltsi aastapeakoosolek toimus pühapäeval, 7. veebruaril Meie Kodu saalis. Möödunud aasta juhatuses oli palju liikmeid, kes olid mitu aastat juba juhatuses olnud, ning ei soovinud enam kandideerida. Kandidaatide puudusel ei saanud koosolek uut juhatust kokku. Lõppotsuseks jäi: anda kolmeliikmelisele komiteele — Harry Muld, Enno Lepnurm ja Arnold Pärn — ülesandeks leida ühe kuu jooksul sobivaid juhatuse kandidaate, keda siis uus peakoosolek kinnitaks. Teiste küsimuste hulgas tuli arutusele ka osa VES Missioni alevi ligidal asuva „Mäeotsa" müümisest. Maahinnad on nii palju tõusnud, et maamaksud lähevad liiga kõrgeks, ning ettepanek oli maha müüa 40 aakrit maatüki tagumises osas, mida keegi praegusel ajal ei kasuta.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$45.—	$55.—
Poolaastas	$24.—	$29.—
Veerandaastas	$13.—	$15.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
aastas	$49.— + $39.—	$44.—
poolaastas	$26.— + $19.50	$22.—
veerandaastas	$14.— + $ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT:
LENNUPOSTIGA aastas $49.—, poolaastas $26 ja veerandaastas $14.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 50 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

MEIE UNUSTAMATUT ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

OSVALD PÕLDNE't

sündinud 23. mail 1910 Leedus
surnud 10. veebruaril 1982 Torontos

leinavad sügavas kurbuses

IRENE
INGRID, EINAR, MARIS-ANN ja MARGUS
OLAV, AINO ja ERIC

ARMAST SÕPRA JA SUGULAST

OSVALD PÕLDNE't

mälestavad kurbuses

KARL HEINMAA
TORMI HEINMAA perega

MEIE KALLIST ISA JA VANAISA

ALEX LILLAK'at

sündinud 28. märtsil 1915
surnud 10. veebruaril 1982

mälestavad sügavas leinas

TOIVO ja LINDA
TANIA, TIM ja HEIDI
ÕDE ja VEND Eestis

ARMAST SÕPRA

OSVALD PÕLDNE't

mälestab sügavas leinas

ARNOLD

ARMAST MANALASSE VARISENUD SÕPRA JA LAULUVENDA

OSVALD PÕLDNE't

sündinud 23. mail 1910
surnud 10. veebruaril 1982

mälestavad kurbuses

Südamlik kaastunne IRENELE perekonnaga!

RAOUL EDARI abikaasaga
JUHAN KÜTT abikaasaga
NIKOLAI VALGE, Sen. abikaasaga

ARMAST

OSVALD PÕLDNE't

mälestavad kurbuses ja avaldavad sügavat kaastunnet abikaasale, tütrele ja pojale perekonnaga

EDGAR TEIN perekonnaga
INGE SIMONLATSER tütardega

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

OSVALD PÕLDNE't

mälestavad sügavas kurbuses

AINO ASOR
SALME EKBAUM
LAINE PANT
J. KÜNNAPUU abikaasaga

HEAD SÕPRA JA KOOLIVENDA

ALFRED PRASS'i

sündinud 15. septembril 1909 Hiiumaal
surnud 10. veebruaril 1982 Floridas

mälestavad

RUDOLF ja HERMELINE NIIT
ARNO KAHU

KIRIKUD

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478 ja 1-527-0410.

Laup., 20. veebr. kell 15.00 E.V. JUMALATEENISTUS Virginia United kirikus (Hwy. 48 ja Royal Beach Rd.)

Pühap., 21. veebr. kaks JUMALATEENISTUST:

Kell 14.00 Torontos, Redeemeri kirikus E.V. aastapäeva JUMALATEENISTUS, jutlustab kand. A. Roost, solist Elna Libe, lipuvalve.

Kell 20.00 JUMALATEENISTUS EHATARES, 40 Old Kingston Rd., West Hill, Ont. Teenib õp. T. Nõmmik, laulab „Eesti Kodu" koor Aino Pähna juhatusel.

Õpetaja kõnetunnid: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus. 501 Davisville Ave., Toronto ning igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Maplside Ave., Hamilton, tel.: 527-0410.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488.

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 21. veebruaril kell 10.15 hommikul. PÜHAPÄEVAKOOL, kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS — tervitusi koguduse nõukogult, K. Raid. Palve kodumaa eest.

Kell 6.00 õ. VÄLISMISJONI-ÕHTU. Keelpillid.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laup., 20. veebr. kell 7 õ. koguduse tund.

Pühap., 21. veebr. kell 1.15 pühapäevakool lastele ja täiskasvanuile.

Kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, lauluettekandeid.

(Buss Eesti Kodust kell 1.15).

Teisip., 23. veebr. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Lahkus ootamatult koori asutajaliige ja teeneline liige, lauluvend

OSVALD PÕLDNE

mälestab

TORONTO EESTI MEESKOOR

E.E.L.K. PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1.
Õp. O. Puhm (pikemal puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

21. veebr. JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Teenib pastor U. Petersoo. Kell 10.45 esineb harpsicordil Martin Kiik. Leerieelsed.

Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30 homm., pastor R. Wukash.

Igal pühap., piiblitund kell 10 ja pühapäevakool kell 11.

Naisring igal kolmapäeval kell 5.

Pastor U. Petersoo kõnetunnid tel. 624-6128 esmasp. ja neljap., kell 7—9.

Kantseleitunnid teisp. kell 6—8 ja neljap. 2—4. Kiriku tel. 483-5847.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417.

JUMALATEENISTUS ühenduses Eesti iseseisvuspäevaga on pühapäeval, 21. veebruaril kell 3 p.l. Jumalateenistuse järele on koosviibimine kohvilauas. Päevakohase kõne peab rh. Kalju Tori, luule deklamatsioone pr. Ella Kull'ilt. Laulusoolosid esitab nii jumalateenistusel kui ka koosviibimisel hr. Georg Soans.

PALVEPÄEVA-kohane jumalateenistus on pühapäeval, 7. märtsil kell 1.30 p.l.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

Leinateateid

Trosas suri 31. detsembril Juuli Tarendi, sündinud 12. juulil 1896 Palmse vallas.

Göteborgis suri 1. jaanuaril 1892 Karl Sooaru, sündinud 6. veebruaril 1898 Tahkurannas.

Bradfordis suri 17. detsembril Heida Cherkasov, neiuna Lehepuu, sündinud 29. jaanuaril 1916 Tartus.

Bradfordis suri 15. detsembril Leo Peinar, sündinud 20. veebruaril 1907 Eestis.

Leedsis suri 12. detsembril Emil Kirss, sündinud 15. veebruaril 1930 Rakveres.

Whyallas suri 11. detsembril Evi Ilme Plume, neiuana Loodla, sündinud 29. novembril 1928 Tallinnas.

Stokholmis suri 17. detsembril Ilmar Rikand, sündinud 25. septembril 1908.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 21. veebr. JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Laup., 27. veebr. E.V. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISE JUMALATEENISTUS kell 5 p.l., kohvilaud, aktus, aktusekõne Toomas Marley. Eeskava.

Pühap., 7. märtsil kell 11 homm. kannatusaja alguse JUMALATEENISTUS, armulaud. Peapiiskopi karjasekirja ettelugemine.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI AP.-OIGEUSU KOGUDUS

R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 21. veebr. kell 2 p.l. E. Vabariigi aastapäeva tähistamise JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühap., 21. veebr. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Ehasoo ja jutl. E. Saraoja.

Meie perest varises igavikku armas kaasveli

rer.oec. ALEKS LILLAK

sündinud 28. märtsil 1915 Petseris
surnud 10. veebruaril 1982 Torontos

mälestab leinas

KORP! FRATERNITAS TARTUENSIS

Head sõpra ja kaasteenijat politseis

ALEXEI LILLAK'at

mälestab

JAAN LEPIK abikaasaga

Armast sõpra

ALEXEI LILLAK'at

mälestavad leinas

ANN ja BERNHARD PAJUÄÄR
AINO ja REIN LAANEP

Armast õe- ja tädipoega

HEINO PRÜGI't

sündinud 20. aprillil 1921 Võrus
surnud 2. jaanuaril 1982 Tallinnas
maetud 9. jaanuaril 1982 Võru surnuaiale

mälestavad leinas

LINDA MEEMA
HELDUR MEEMA perekonnaga

Puhka rahus armas lauluvend ja sõber

OSVALD PÕLDNE

Mälestavad kurbuses

ENN ja EMMI EERO
OSKAR ja HILDA HAAMER
AKSEL ja TIIU LOORPERE
ELMO ja IRENE POOLAR
BORIS RAHE
EDUARD TAIMRE
HEINO ja ELSA VELLNER

OSVALD PÕLDNE't

mälestavad

ERNA ja KARL ARRO

Meie südamlik tänu kõigile, kes meie armsa abikaasa, isa ja vanaisa

MATI VAHER'i

kirstupanekust ja matusetalitusest rohkearvuliselt osa võtsid ja tema viimsele teekonnale saatmist paljude lilledega kaunistasid.

Eriline tänu õp. A. Taul'ile südamliku jutluse ja troosti eest, organist A. Mitt'ile, T. E. Võitlejate Ühingule lipuvalve ja järelhüüde eest ja tänu ka T. E. Majandusklubile. Siiras tänu Harald Teder'ile südantliigutava järelhüüde eest koolivendade nimel.

Leinaja LESK ja TÜTAR perekonnaga

Kolonel Villem Saarsen surnud

Stokholmis suri 29. jaanuaril kolonel, Kõrgema Sõjakooli Dipl. Villem Leopold Saarsen. Lahkunu on sündinud 28. septembril 1891 Viljandis. Oma väga mitmekülgsest sõjamehe karjäärist ja elust on ta kirjutanud 1978. a. ilmunud mahukas memuaarteoses „See, mis ma nägin".

Vabariigi aastapäev Kolmainu koguduses

Pühapäeval, 21. veebruaril toimub Toronto Eesti Ev. Luteriusu Kolmainu koguduses Eesti iseseisvuspäeva väljakuulutamise päeva tähistamine. Selle päeva tähistamine on arvukat osavõttu leidnud. Jumalateenistusel teenib koguduse õp. O. Gnadenteich, kuna solistina laulab hr. Georg Soans. Hiljem toimub kiriku saalis koosviibimine kohvilauas, kus kõne peab koguduse nõukogu liige hr. Kalju Tori, luuledeklamatsioone esitab pr. Ella Kull ja laulusoolod on hr. G. Soansilt. Kohvilaua katavad koguduse naisringi liikmed, kes ütlevad kõigile teretulemast. Jumalateenistus algab kell 3.

A. Reintamm 85-aastane

Stokholmis tähistas 24. jaanuaril oma 85-aasta sünnipäeva agronoom ja Eesti Komitee kauaaegne esimees ja auliige Artur Reintamm. Ta on olnud ka Eesti Agronoomide Seltsi ja Vabade Eestlaste Põllumajandusliidu esimeheks — viimases on ta praegu auesimeheks. Artur Reintamm, kes kodumaal oli Eesti Tarbijate Keskühingu direktor, abiesimees ja lõpuks esimees, oli tegev veel Ühistegevuskojas, pankades, kindlustusseltsides ja kutseorganisatsioonides. Rootsis töötas juubilar pensioneerimiseni ETK sealse vaste Kooperatiiva Förbundeti juures, pühendades kogu oma vaba aja eestipoolsele tegevusele.

Jaanuaris toimunud eesti akadeemiliste organisatsioonide vahelisest võrkpallivõistlusest võttis osa grupp Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmeid New Yorgist. Foto: A. Puust

III Euroopa Eestlaste Laulupeo kava

Teatavasti toimub III Euroopa Eestlaste Laulupidu tänavu 16.—18. juulini Inglismaal, Leicesteris. Peaürituste tähtpäevad on nüüd selgunud ja on alljärgnevad:

Reedel, 16. juulil: Sõdurite õhtu, Grand Hotellis.

Laupäeval, 17. juulil: Laulupidu Du De Montfort Hallis ja õhtul Rahvapidu samas.

Kaks eestlast auhinnatute hulgas

Toronto prantsuskeelses koolis Mildenhall School'is õpivad teadaolevalt nelja eesti perekonna lapsed. 9. veebruaril peeti koolis Science Fair (Teaduse näitus), kus kaheks auhinnatuks õpilasist olid eestlased Tina Kristenbrun ja Toivo Träss; viimane selgitas teleskoobiga töötamist.

Lugupeetud ja armast klubiliiget

HELENE SÜVE't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Armast

KRISTJAN UUSKÜLA

mälestab kurbuses

EESTI KODU pere

Armast

OSVALD PÕLDNE't

mälestavad

ADI ja HELMI LEPNI
ja TIIU perekonnaga

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ● 489-8862

Stabiilne kirikuelu Hamiltonis

Kiriklast on saanud kogudusele ja pensionäridele oma kodu

Esimene Eesti Ev. Luteriusu Kogudus Hamiltonis pidas oma korralise täiskogu koosoleku möödunud pühapäeval kiriku saalis tavakohase päevakorraga. Nõukogu oli koostanud ülevaatlikud tegevus- ja kassaaruanded, mis näitavad elavat usulist tegevust ja koguduse stabiilsema püsimist.

Koguduse tegevuse 1981. aasta aruanne näitab, et tegevus on endiselt vilgas. Aasta alul oli leeritatud liikmeid 542, aasta jooksul leeritati 5, uusi liikmeid on juurde tulnud 5, surnud 6, jättes aasta lõpuks liikmete arvu ühe liikme võrra suuremaks. Koguduse õpetajaks on praostik.t. Tõnis Nõmmik, organistiks Eva Rammo, kel on vajaduse korral olnud asendajaid.

Jumalateenistusi on peetud aastas 38, kus keskmiseks kirikuliste arvuks on olnud 72.

Koguduse Kitchener-Waterloo harus peeti 9 jumalateenistust, peale selle veel surnuaiapüha. Koos läti kogudusega on peetud ingliskeelseid jumalateenistusi.

Ametitalitusist 1981: ristiti 4, leeritati 5, laulatati 2 paari, maeti 7 (neist üks mitteliige). Õpetaja on külastanud haigeid 71, kodudes 58 ja vanadekodudes 12 korda. Laste usuõpetust pühapäevakoolina ei ole, see on usaldatud kohalikule eesti täienduskoolile.

Külalistena on kogudust teeninud piiskop K. Raudsepp, mitmed teiste koguduste õpetajad ja Usuteadusliku Instituudi õpilased. Muusikalises osas Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor O. Kopvillemi ja E. Purje juhatusel, solistidena J. Kruusel, Hilda Sepp, Valve Tali, A. Tamm ja Aino Tera. Lisaks on aasta jooksul olnud 2 kontsertjumalateenistust.

Möödunud aasta tähtsaimaks sündmusiks olid koguduse 30. aastapäeva tähistamine ja kirikla laiendatud ruumide pühitsemine.

Kirikla laiendatud ruumid ehitati Pensionäride Klubi ja koguduse liikmete poolt Kanada valitsuse „New Horizon" toetusega.

Peale ümberehitust on kiriklas tehtud remonti ning läbiviidud uuendusi. Kirikla täidab väga olulist osa koguduse elus, seal toimuvad väiksemad sündmused ja igal kolmapäeval pensionäride koosviibimine.

Koguduse 1981. aasta kulude ja tulude aruanne oli tasakaalus $30.645,57-ga. Alanud aasta eelarve on paari tuhande dollari võrra madalam. Koguduse varanduste seis oli aastalõpul $101.187,57, selle hulgas kirikla hinnaga $62.500.

Kogudusel on kavas kolmapäeval, 24. veebruaril Eesti Vabariigi 64. aastapäeva ökumeeniline jumalateenistus ja aktus, kus on kaastegevad praost E. Lepik, dr. A. Laur ja koguduse õpetaja, laulab H.E.S. Segakoor E. Purje juhatusel.

Pühapäeval, 28. märtsil toimub kevadine Kristuse kannatusaja kontsert, kus esinevad sopran Valve Tali, metso-sopran Hilda Sepp ja Orelil Norman Reintamm, kõneleb T. Nõmmik.

Seedriorul määrati üüride suurusi

Eelregistreerimine Seedrioru Lastesuvekodusse

Seedrioru juhatus oma viimasel koosolekul otsustas korraldada eelregistreerimise selleaastasesse suvekodusse, mis toimub 11. juulist kuni 8. augustini. Kuigi eelregistreerimine veel ei kohusta ega seo ka majanduslikult Seedrioru Lastesuvekodu vastu, annab see siiski korraldajatele parema ülevaate laagrisse soovijate arvust, seega võimaldades juba varakult laagrile parema programmi koostamise ja personali arvu kindlaks määramise.

Kuna Seedrioru Lastesuvelaager peab olema isemajandav, siis on tähtis, et eelregistreerimine õnnestuks 100-protsendiliselt, sest see annab ülevaate mida võib oodata ka majanduslikust küljest ja sellele vastavalt ka laager korraldada. Nagu kahel eelmiselgi aastal, toimub ka sel suvel väikelaste alllaager kahel esimesel nädalal.

Eelmisel suvel laagris viibinuile on juba eelregistreerimise lehed laiali saadetud.

Kui leidub aga veel teisi, kes soovivad oma noori saata Seedrioru Lastesuvekodulaagrisse, on neil võimalik saada eelregistreerimise lehti,

kirjutades aadressil: „Camp Seedrioru" c/o H. Toomsalu, 47 Mountain Avenue, Hamilton, Ontario, L8P 4E8, Canada või telefoneerides (416) 529-3760.

Juhatuse koosolekul oli veel arutusel Seedrioru hoonete ja alade üürimise tingimused üritusteks, ning määrati kindlaks üüride suurused ühekordse kasutamise puhul ja need on järgmised: Peamaja üür, ühes köögi ja külmruumi kasutamisega $200.00 (Seedrioru liikmeile $100.00). Sauna kasutamine $15.00, magamismajad $25.00 igalt hoonelt. Üheks üüritingimuseks on, et ruumid antakse Seedriorule tagasi samas korras, kui need olid üürile võtmisel. Talvekuudel, 1. novembrist kuni 1. aprillini tuleb kõigil peamaja saali kasutajail (ka liikmetel), tasuda eraldi $50.00 küttekulu. Teede lumest puhastamine on samuti eritasu eest. Suuremate ürituste puhul, nagu organisatsioonide suvepäevad jne., kus soovitakse kasutada Seedrioru üldalasid ja hooneid, on üür Seedrioru juhatusega kokkuleppel.

Skautlikele-gaidlikele organisatsioonidele on Seedrioru olnud alati tasuta kasutada. See jääb ka edaspidi püsima, aga juhatus otsustab iga ürituse puhul eraldi olenevalt ürituse iseloomust ja suurusest.

SPORT

Poeg esimene, isa teine

Möödunud nädala „Vaba Eestlases" ilmus reportaazh perekond Kivilo pikast nädalalõpu suusatamisest, kus polnud veel ametlikud kohad selgunud. Nüüdseks on teada, et Mehis Kivilo oli oma klassis esimene. Tema isal Harril, kes võistles 45-aastaste ja vanemate klassis, oli teine koht, kuid ema Maimu, ajaga 6.41,52 koht jäi selgumata, kuna ei ole esimeste hulgas.

Spordiuudiseid kodumaalt

Jaanuari lõpul toimusid Tallinnas Eesti noorte sisevõistlused kergejõustikus. Teatud osas olid need katsevõistlused eesolevate N. Liidu ulatusega noorsoomängudele valiku tegemiseks. Kandidaate selleks on 120 ringis, kuid tõenäoliselt vastavad eelnormid võivat täita umbes 40. Mängudele saavat sõita ainult meistersportlased ja ainus ala, kus eestlastel on tublisti esindajaid on kümnevõistlus. Noorte sisevõistlusel märgiti paremaiks V. Bukrejevi teivashüpet 4.80, M. Jaago hüppas kõrgust 1.96, S. Reintak kaugust 6.91.

☆

Tallinna lahtistel kergejõustiku sisevõistlustel hüppas noor Sven Reintak oma isikliku teivashüppe rekordi 5.10, mis on Eesti kõigi aegade teine tulemus. Esimeseks tuli R. Lindal tulemusega 5.20, kolmandaks R. Sokk 4.80. Kõrgushüppes Kalev Martsepp 2.10, Heiki Kask ja Jaan Puskar mõlemad 2.05. Kaugushüppes Aare Kärner 7.18, kolmikhüppes Vello Viik 14.32.

Otepääl peetud Eesti karikavõistlusel laskesuusatamises võitis meeste 20 km distantsil 23 võistlejast Urmas Vijar ajaga 1.14,10, juunioride 15 km distantsil Heikki Parve 57.32 ja 10 km suusatamises K. Polt 38.21.

☆

Gorkis peeti N. Liidu noorte suusahüppe meistrivõistluste esimene etapp. Juba esimesel päeval tegi —26°C pakane liiga, teisel hommikul oli juba —37°C ja võistlus jäi ära. Eestlasi esindasid Priit Teder, Taivo Tigane, Peep Heinloo, Anatoli Viktorov, Karl Spiegel ja Kair Tammel. Neist saavutas P. Teder 6-nda, Peep Heinlo 10-nda kohad, kuna teised jäid kaugemale. P. Tederi hüpped olid 72 ja 74 m, mis andsid 212,6 punkti.

★

Märjamaa keskkooli 8. klassi õpilane Toomas Burmeister tõstis raskekaalus (üle 90 kg) Kehtnas peetud võistlustel viis uut Eesti B-klassi rekordit. Ta rebis esiteks 91, siis 95 kg, tõukas 115,5 ning sai kahevõistluses 205 (95+110) ja 210 (95+115) kg.

B-klassi rekordi saavutas sulgkaalus ka Kehtna tehnikumi õpilane Kalev Kotto, kes sai sirgetele kätele 86,5 kg.

★

Puertoriikos võistelnud N. Liidu korvpallikoondise koosseisus võistles ka Tallinna Pedagoogilise Instituudi üliõpilane Heino Enden. Võislustel võideti kolmest mängust kaks.

☆

Ukrainas peetud maasportlaste murdmaasuusatamise meistrivõistlustel tulid Eesti suusatajad V. Krünberg ja N. Politajev 15 km distantsil vastavalt teisele ja kolmandale kohale aegadega 42.04 ja 42.37. Naiste 5 km-s oli eestlanna M. Rohtla 16.24-ga viiendal kohal.

MALE

Herrgott võitis Liitoja ja sai Kanada noortemeistri tiitli

Hiljutisel Kanada noorte malevõistlusel tulid esikohale Ingvar Liitoja ja Deen Herrgott. Kanada meistritiitli nime kindlaks tegemiseks tuli korraldada kahe noore vahelised võistlused, kuna võitja esindab Kanadat ka eeloleval suvel noorte maailmameistrivõistlusel.

Kaks esimest mängu peeti Torontos ja kolmas Waterloos, kus Herrgott õpib ülikoolis. Mängude tagajärg oli 2:1 Herrgotti kasuks.

Mängijate mängustiili kirjeldab ajalehes „Toronto Star" malenurga toimetaja Lawrence Day, öeldes et nende mängustiil oli täiesti erinev. Herrgott on rahuliku soliidse mänguviisiga, kes kasutab enamuse oma ajast strateegiliste probleemide juures ja kelle lõpumängud ei kujune kunagi metsikuks ajaga võitlemiseks. Teiselt poolt Liitoja mängib suhteliselt kiiresti, lahendades strateegilisi probleeme intuitiivselt ja usaldades oma imaginatsiooni leidmaks üllatavaid taktikalisi ideesid.

☆

9. rahvusvahelisel kirimale maailmavõistlusel lõppesid mõned esikoha suhtes olulised mängud. Esikohal püsib tallinlane Tõnu Õim 12,5 punktiga, teine ida-sakslane Fritz Baumbach 12 p., kolmas venelane Anatoli Mihhailov 9,5 punktiga.

Lydia Vohu ja Harri Mürk muutsid elavaks katke H. Ibseni „Per Gynt'ist", pildil L. Vohu Asena ja Harri Mürk fantaseeriva Perina.
Foto: Vaba Eestlane

Kala- ja jahimeeste seltsi edukas tegevusaasta

Seltsi esimeheks jäi edasi Helmuth Riko

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi liikmete korraline peakoosolek peeti Eesti Majas 7. veebruaril 1982. a. Pärast koosoleku avamist esimehe Helmuth Riko poolt, mälestati leinaseisakuga 1. detsembril 1981. a. Torontos surma läbi lahkunud meie lugupeetud kaaslaskesportlast ja kaasvõitlejat Voldamar Kana. Peakoosolekut juhatasid J. Käis ja H. Kore. Protokollisid A. Nüüd ja Lia Mai Barras.

1981. a. tegevusaruande esitas seltsi sekretär E. Saar. Aruandest selgus, et tegevus on olnud sportlike ja pidulike ürituste osas rohkearvuline ja tulemusterikas. Pärast revisjonikomisjoni aruande ärakuulamist kinnitati aruanded üksmeelselt tänuga juhatusele ja aruannete koostamisel kassapidajat abistanud Peeter Kruuk'ile.

1982. a. liikmemaksuks, mis kinnitati peakoosoleku poolt, on $15.00 aastas.

Selles summas on kaasaarvatud föderatsiooni liikmemaks ja õnnetuste vastu kindlustuspreemia.

Selleks, et ei katkeks tasuta föderatsiooni kuukiri „Angler and Hunter" saabumine ja õnnetuste vastu kindlustus, soovitati liikmemaks tasuda hiljemalt märtsikuu lõpuks.

Peakoosolekul on juhatusse valitud järgmised isikud: esimees — Helmuth Riko, abiesimehed — Paul Kunstimees ja Karl Talpak, sekretär — Edward Saar, abisekretär — Leida Laanemets, välissekretär — Johan Käis, kassapidaja — Lia Mai Barras, abikassapidaja — Heinch Kask, varahoidja — Fromhold Aadli, abivarahoidja — Albert Lukk, ametita liige — Heldur Suurna.

Revisjonikomisjon: Juhan Käis (esimees), Härm Kore ja Heino Viiding. Asemikud — H. Särg ja J. Töld.

Aukohtu koosseis — Härm Kore (esimees), Juhan Käis ja August Nüüd.

Esindajaiks Eesti Liitu — Juhan Käis, August Nüüd ja Heino Viiding.

ILMUS:

FRED LIMBERG

ISAMAA EEST

Eesti Vabariigi sõjajõudude organisatsioon ja juhtkond.

Lugeja leiab sellest raamatust 1028 nime, keda lugedes tekkib küsimus: kuhu nad on jäänud? Kuigi mõni neist on oma maise teekonna lõpetanud läänes, on enamus hävinenud koos Eesti riikliku iseseisvusega. Selles raamatus on tuhat meie sõjameestest leidnud sel viisil tagasihoidlikku meenutust.

Hind $18.00 pluss saatekulu 70 centi

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ARVO MÄGI

EESTI RAHVA AJARAAMAT

Eesti Päevalehe kirjastus Stokholmis 1979. 256 lk.

Kaas, 20 illustratsiooni ja lay-out Otto Pajult, 17 kaarti Eesti ajaloo eriaegadest autori visandite järgi joonistanud Vello Kallas.

Raamat sisaldab kroonika kujul (aasta-aastalt) eesti rahva ajalugu selle algusest tänapäevani koos tähtsamate sündmustega maailma ajaloost, eriti seikadest, mis on mõjustanud eesti ajalugu. Teos kirjeldab eesti rahva ajaloo põhijooni, sündmuste esitamise kõrval kommenteerib autor olukordi, teeb järeldusi ja oletusi. Eriti sobiv noortele kinketeoseks.

Hind $26.— pluss $1.00 saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ILMUS TEINE TRÜKK INGLISKEELSEST KOKARAAMATUST

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ★ Hind koos saatekuluga Can. $15.—

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.

Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

ILMUS

Lydia Aruvalla noodiraamat:

„NOODID T.E.S. TÄIENDUSKOOLIDE LAULUÕPIKULE, NOORTE LAULIK"

(Noodid $8.—, Noorte laulik $3.—)

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

Saatekulu postiteel + $1.—, Noorte Laulik üksinda 50¢.

Berta Ruck

MUNDRIS SÜDAMEVALLUTAJAD

3.

Ehk ta küll soovis kõnelda proua Verdeleyga, mõeldes sellega tädi Viktooriat, seadsin asja nii, et just sel ajal läbisin eestoa ja hiljemini tegin veidi tegemist saaliski. Lihtsalt valusalt igatsesin näha sõdurikuube. Oli kuidas oli, aga sain teda päris hästi vaadelda. Lootsin, et ta sarnaneb mõne mu unistuskangelasega.

Kuid kahjuks pean tunnistama, et ta pettis täielikult mu lootusi. Kõigepealt oli ta vana nagu Metuusala, oma sõjaväeõppuse oli ta vist küll enne veeuputust, või vähemalt sel ajal, sooritanud. Võibolla oli ta olnud Noa laeva kapten. Laadis loomi peale: neljajalgsed — jagudena vasakule! Õhulinnud — paaris lendu laeva poole — lenda! Ja nii edasi.

Kindlasti ta ei olnud päevagi vähem kui nelikümmend aastat vana. Ei sõjaväelase rühti, nagu me seda tavaliselt kujutleme: kena, ilusa kujuga, laia rinna ja lameda seljaga.

Ei põrmugi. Temal olid päris ümmargused õlad, nii nagu oleks ta harjunud kummarduma laua kohal kuski kontoris selleasemel et teha tõelist sõjaväelist tööd. Ja kahvatu. Pealegi omas nii murelikku pilku, nagu lamaksid terve kompanii mured tema kitsastel õlgadel. Hääl oli tal lootusetu ja kurvameelne.

Kuulsin, kui ta tädile ütles: „Tänan, tänan väga... Väga lahke teist... nii siis noormees jõuab pärale neljapäevaks tee ajaks."

Varustatud nende uudistega, ruttasin tagasi tütarlaste koopasse tagapool söögituba.

Koobas on kõige kenam tuba kogu majas. Ta on väga naiselik, kuid peaaegu sama mugav nagu kuuluks ta meestele. Mina tavaliselt kujutlen endale meeste tube eriti mugavatena.

Tugitoolid on küll väga kulunud ja vanad, kuid veel heade vedrudega ja mugavad. Laia aknalauda polsterdavad punased padjad. Samuti leidub seal sama värvi kardin, mille otstarve varjata vaadet vihmastel päevadel, kui poritasandikud, tinahall meri ja hall taevas muutuvad liiga rõhuvaks.

Ka leidub seal klaver virna vanade lauludega, nagu „Mustlase hoiatus" ja „Kallimaga videvikul" ja muude samalaadsete asjadega. On ka meie pisut moodsamad asjakesed ja terve virn kulunud ja määrdinud tantsunoote — ainuke võimalus kuulda tantsumuusikat. Hale hakkab!

Nurgas leidub veel punase riidega ületõmmatud traatkuju, millel õmbleme oma pluuse, kolm käsitöökorvi — kõik suurimas segaduses kahjuks — ja Evelyni ieavad sukavardad. Seintel ripub riiuleid igasugu raamatutega — minu vanad kooliaegsed ajaloo- ja maateaduseraamatud, pikk rida kollaseis köiteis odavaid romaane ja Kiplingi tööd, mida kokkupandud rahaga ostsime läinud suvel. Ülemisel riiulil on ema ja vanaemaaegsed raamatud, kaasa arvatud luuletused: Keats ja Shelley, Byron ja Scott. Sellest tulebki, et olen nii palju lugenud.

Seintel näete imelikku piltide segu, pilte, mida armastame. Näete Maurice Greiffenhageni karjast suudlemas tütarlast mooniväljal. See pilt lohutab alati meid Nancyga, sest tütarlapsel on kolesuured jalad, suuremad kui meie omad, ja meil on number 38. Siis on veel rebitav kalender Romeo ja Juulia pildiga, kus igal päeval on vastav salm.

Siis veel ülesvõte Miilo Veenuse kujust, kes on päris armsake, meie arvamise järgi: nii heasüdamlik. Natuke minu moodi. Ja lõppeks veel minu armas „Graafika" värviline kaasanne raamistatult. Kas tunnete seda pilti? Ta kujutab kuut õde, tütarlapsi, tumesinistes kampsunites, volditud kuubedes ja punaste lehvidega, juuksed lahtised. Nad on kogunenud lapsehoidja ümber, kes hoiab käes pika kleidiga vastsündinut, näidates teda perekonnale. Pildi allkiri on: „Ema jõulukingitus: viimaks ometi poiss."

Tulevad paremad päevad, tunnen seda juba kontides. Hüppasin koopasse, kus Nancy valmistas endale uut ööjakki vanast suvekleidist. Evelyn kudus ja kudus.

„Viimaks ometi poiss," kordasin pildi allkirja. „Tütarlapsed, major ütles, et noormees jõuab siia neljapäeval tee ajaks. Küsimus seisab selles, kellesse meist ta armub?"

„Armas Tuulepea," ahmis Evelyn, seekord tõeliselt häiritud tooniga. Isegi Nancy, kes tavaliselt ei hooli nii väga mu ütlusist, mõmises: „Tõesti, Tuulepea, vahel sa lähed juba päris liiale."

„Aga miks?" küsisin mina, istudes laual ja kõlgutades jalgu. „Miks ma ei peaks nimetama asju, mis väga tõenäoliselt juhtuvad, nagu igaüks teab? Kas lugesite lühijutte ajakirjades, kus juttu on sõdureist, kes alati armuvad tütarlapsisse oma peatuskohtades?"

„Kas kõigisse tütarlapsisse koraga?" küsis Nancy juba jälle itsitades oma töö juures.

„Noh hüva, ühesse neist. Tead küll, mida mõtlen. Lõpeb alati romantiliselt, kihlusega ja sõjalaulatusega."

„Aga see on ajakirja juttudes, sa tobe, kuid mitte tõelises elus," vastas Evelyn, katsudes mitte naerda.

„Tõeline elu on sõja ajal veel palju kirevam kui ajakirja juttudes ongi," seletasin. „Olen veendunud, et kõik on palju romantilisem. Võtame näiteks sõjalaulatused, ega see pole ometi kõik pettus. Võid näha laulatuspilte iga päev ajalehis. Ma arvan, et oleks päris kena, kui keegi meist abielluks noore ohvitseriga, kes meile tuleb. Ja vana narri testamenti, mis keelab varajast abielu, ei maksa panna tähelegi."

„Tuulepea, seekord oled tõesti võimatu!" tuli mõlema suust koraga. Vastasin aga: „Pole ma sugugi kole, küll aga avalik. Mina väljendan ainult avameelselt sõnades seda, mida kõik teised ainult mõtlevad. Olen ainult seevõrra ausam."

„Niimoodi võid sa ainult kõnelda, sest et oled veel päris laps," jätkas Evelyn üleolevalt. „Lõppude lõpuks oled ikkagi plika."

„Ajalehtede järgi otsustades on plikad just moes. Nii et pikapeale meeldin talle võib-olla rohkem kui teie mõlemad. Oodake ja vaadake." Ümisesin laulda vana viisi. „Võib-olla meeldin poisile, teid aga ootab pettumus."

„Võib-olla ei meeldi talle keegi meist," ütles Nancy, olles usinasti oma jakiga ametis. „Ta on ehk nii kinni oma õppetundidega, oma sillaehitamistega ja signaliseerimisega, et pole aega ega pilku tütarlaste jaoks."

Korraga tuli mõte.

„Vaatame, mis ütlevad kaardid meie tuleviku kohta."

Avasin laadiku ja nähtavale tuli pakk näruseid kaarte, millega õpisime „Linnapõletamist" mängima viie aasta eest, kui pärast läkaköha pidime viibima toas.

„Vaatame siis, kes meist on see, nagu luuletistes öeldakse, „väljavalitud neitsi". Ja keda saatus siis tabab, see on siis sõjaväelasele määratud, ja teised kaks, jah — tagamängu ja jätku valitule vaba mäng," rääkisin.

„Tuulepea, milline täieline mõtetus," ütles Evelyn vihaselt. „Milline lollus! Nagu keegi võiks säärast asja uskuda —"

„Ega meil ei tarvitse seda uskuda. Tähendust pole tal mingisugust, küll aga täidab aja, kuni kell teelauda kutsub. Kogu pärastlõuna on niikuinii olnud igav, nii et võime ju ka veidi lõbutseda."

Väljas peksis vihm vastu aknaid. Kurb väljavaade viis meeleheitele. Tõmbasin punase kardina ette. Nancy segas tuld kaminas ja Evelyn (ehk küll ta seda ei tahtnud) nihutas end lähemale, pannes käest raamatu. Segasin kaarte.

„Aitab juba, need on küllalt segatud."

„Hüva. Tõsta, Nancy," ütlesin, pannes paki tema ette. Tema tõstis ja Evelyn jagas kaarte. „Väljavalituks osutub see, kellele jääb kõige suurem kaart kätte," hüüdsin.

(Järgneb.)

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

...RG
...EST
...ajõudude
...juhtkond.
...ime, keda lugedes tekib
...mõni neist on oma maise
...us hävinenud koos Eesti
... on tuhat mele sõjamees-
...illikku meenutust.
...ekulu 70 senti
...E TALITUSES

...GI
...JARAAMAT
...holmis 1979. 256 lk.
...to Pajult, 17 kaarti Eesti
...gi joonistanud Vello Kallas.
...ta-aastalt) eesti rahva aja-
... tähtsamate sündmustega
...s on mõjustanud eesti aja-
...aloo põhijooni, sündmuste
...or olukordi, teeb järeldusi
...ele kinketeoseks.
... saatekulu
...SE TALITUSES

...LSEST KOKARAAMATUST
...hian Style"
...Viivi Piirisild
...saatekuluga Can. $15.—
...a Eestlase" talitus.
...ja Los Angelesist.

...oodiraamat:
...ENDUSKOOLIDE
...ORTE LAULIK"
...e laulik $3.—)
...as, postiteel: L. MARLEY,
...M2R 3S8 ja VABA EEST-
...orte Laulik üksinda 50¢.

...eie tuleviku kohta."
'Avasin laadiku ja nähtavale tuli
...kk näruseid kaarte, millega õp-
...sime „Linnapõletamist" mängi-
...a viie-aasta eest, kui pärast läka-
...ha pidime viibima toas.
„Vaatame siis, kes meist on see,
...gu luuletistes öeldakse, „väljava-
...ud neitsi". Ja keda saatus siis ta-
...b, see on siis sõjaväelasele mää-
...tud, ja teised kaks, jah — taga-
...gu ja jätku valitule vaba mäng,"
...äkisin.
„Tuulepea, milline täieline mõt-
...tus," ütles Evelyn vihaselt. „Mil-
...ne lollus! Nagu keegi võiks sää-
...st asja uskuda —"
„Ega meil ei tarvitse seda usku-
...a. Tähendust pole tal mingisugust,
...ill aga täidab aja, kuni kell tee-
...uda kutsub. Kogu pärastlõuna on
...ikuinii olnud igav, nii et võime
...ka veidi lõbutseda."
Väljas peksis vihm vastu aknaid.
...urb väljavaade viis meeleheitele.
...õmbasin punase kardina ette.
...ancy segas tuld kaminas ja Eve-
...yn (ehk küll ta seda ei tahtnud)
...ihutas end lähemale, pannes käest
...aamatu. Segasin kaarte.
„Aitab juba, need on küllalt se-
...atud."
„Hüva. Tõsta, Nancy," ütlesin,
...annes paki tema ette. Tema tõs-
...is ja Evelyn jagas kaarte. „Välja-
...alituks osutub see, kellele jääb
...õige suurem kaart kätte," hüüd-
...in.

(Järgneb)

Värskemad uudised loete
„VABA EESTLASEST"

Valitsuse toetus küttekeha muutmisel

(CANADIAN SCENE) — Majaomanikud, kes õliküttelt kas gaasi või elektriküttele üle lähevad, saavad valitsuselt toetust poole kulude ulatuses, maksimaalselt 800 dollarit. See toetus on antud selleks, et majaomanikud õliküttelt gaasi- või elektrikütte peale üle läheksid ning aitaksid õlienergiat kokkuhoida. Et seda teha tuleb ühendust võtta kas gaasi- või elektrikompaniiga, kust ühtlasi ka välja antakse formularid toetuse saamiseks valitsuselt. Eraviisiliselt õliküttelt gaasi- või elektriküttele oma küttekeha kohandamine ei ole lubatud ning sel puhul jääb ka toetus ära. Kui te aga kavatsete kütteks kasutada puid, päikese- või propaanienergiat, astuge ühendusse Energy, Mines and Resources ministeeriumiga oma provintsis. Kui te kavatsete osta puudega kõetavat ahju, siis tehke kindlaks, et ahi kannab CSA templit (Canadian Standards Association) ning on CSA poolt heaks kiidetud. Vastasel korral riiklikku toetust ei saa.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

VABA EESTLANE

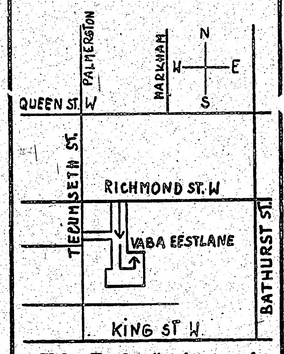

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $4.25
esiküljel ..... $5.—
tagaküljel $4.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C.
Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8
Telefon: 223-0080

„Vahva sõdur Mesilane"

Mati Laansoo kirjeldab eesti noore elukäiku

Vancouveris ilmuvas ajakirjas „Vancouver" (Jaanuar 1982) ilmus Mati Laansoo artikkel „Over there / The good soldier Mesilane". Autor kirjeldab Traiskirchenit, Austria põgenikelaagrit, 25 km kaugusel Viinist lõunas. See peaks majutama 1500 inimest, aga 200 Poola põgenikku on saabunud päevas ja Austria ametivõimud kardavad, et üldarv võiks tõusta sel aastal 100.000-ni. Selle olukorra vältimiseks nõutakse nüüd uutelt sissesõitjailt viisasid.

Poolakad sõitsid otserongiga Varssavist läbi Tshehhoslovakkia Viini, mida nimetatakse Chopin-Expressiks. Teine marsruut on lennata Budapesti ja sõita sealt rongiga Austriasse. Möödunud jõulu ajal kõvendati kontrolli Austria piiril ja nõuti läbisõiduviisat, aga põgenike vool jätkus, mis tähendab Austria elanikele 50 miljonit dollarit aastas.

M. Laansoo toob konkreetse juhtumina Riho Mesilase põgenemise.

Kes põgenes mõni aasta tagasi Viini kaudu, kuid kelle tee oli palju raskem.

Ta iseloomustab Mesilast, kes on väga huumoririkas mees oma suure keha ja alati naerulise näoga.

Laansoo kohtus Mesilasega jõulude ajal Münchenis, kus nad läksid koos kuulsasse Hofbrauhausi õllekeldrisse, kus Hitler juhatas kord oma varasemaid natsipartei kokkutulekuid. Õllekannu juures ja saksa muusika müras rääkis Mesilane oma eluloo.

Mesilane lõpetas keskkooli 1966, kavatsedes saada kas näitlejaks või kriminaaldetektiiviks. Tema vanemad ei näinud siiski tulevikku pojale lavalaudadel,

mistõttu ta valis Tallinna Sõjaväepolitsei Akadeemia, kus tema joomakombed ja naistega suhtlemine viisid kuus kuud hiljem väljaheitmisele.

Ta astus siis Eesti Põllumajandusakadeemiasse õppima piimandust ja karjapidamise tehnoloogiat.

1969 hakkas Mesilane kirjutama humoorikaid artikleid väikeses ajakirjas, mis ilmus Eesti Põllumajanduse Seltsi poolt. Hiljem võitis ta kaks aastat järjest kirjandusauhinna. Ajakirja toimetaja sugereeris, et kommunistlikku parteisse astumine aitaks teda töökohal edasi, eriti raadioringhäälingus ja selleks ajaks, kui ta lõpetas veterinaardoktorina 1974, oli ta ka täieõiguslik kommunistliku partei liige.

Ta jätkas ringhäälingus populaarseks saanud humoorikat raadioprogrammi põllumajanduslikel teemadel „Tere hommikut, farmerid!" ja see sai lõõknumbriks, kuni ta läks sõjaväkke sundaega teenima ning valiti ohvitseri kandidaadiks. Pärast aastast teenistust ta võinuks saada nooremleitnandi õlakud.

Mesilase üksus oli strateegiliselt tähtsa lennuvälja julgeoleku ülesannetes 28 km kaugusel Poola piirist. Teenistus selles piirkonnas oli tüütav.

Ukrainlased vihkasid venelasi isegi rohkem kui eestlased seda teevad ja ühtki sõdurit ei lubatud lennubaasist linna.

Kord oli ta rääkinud ühe vana talunaisega läbi traataia. Naine nimetas teda fashistiks, sülitas tema poole ja needis teda. Natside ajal olid nad vähemalt võinud oma karja kasvatada.

Baasis ei olnud naisi ega meelelahutust — ainult tonnide ja tonnide viisi puhast alkoholi (piiritust), mida hoiti külmunud lennukimootorite startimiseks. Seda toodi vagunitega ja see sai ka koosseisule vahetusrahaks mustal turul. Mesilane, kes oli puhta alkoholi jooja juba oma veterinaaripõingute päevist, veetis oma aja koos teiste seltsimeestega joobunud olekus. Sõdurid kallasid klaasi puhast piiritust täis ja segasid selles-se lund, heitsid kurku ja viskasid siis end lumme lennukirataste kõrvale magama.

Pärast 9 kuud teenimist ta esitas lühifilmi stsenaariumi igapäevase nõukogu julgeoleku valvurite elust. Uudis jõudis vähehaaval temanigi, et sellest tehakse 15-minutiline lühifilm.

Ühel hommikul kui ta oli minemas oma valvepostile, tuli käsk, et ta paneks selga oma vormiriietuse ja raporteeriks armee ringhäälingu sektsioonis.

Õnnelik Mesilane kujutas ette, et see oli esimene aste valvetülesannetest vabanemiseks. Kui ta astus välja autost, mis oli tulnud talle järele, märkas ta et TV-saatejaama torn oli linna teises servas.

Ta oli jõudnud müüridesisesse hoonesse, mis oli täidetud spetsiaalsete valvurite ja kõrgeauastmeliste ametnikega.

See oli Spetsiaalne Õhujõudude Luureosakond. Nüüd koitis talle, et ta oli endise WW2 SMERSH (Surm spioonidele!) peakorteris, vastuluure osakonnas, mis oli kardetud Ukraina KGB eelkäija.

Mesilane uskus veel, et sõjavägi tahtis talle anda meeldivat alternatiivi julgeoleku kohustuste vastu huvipakkuva meedia-alase tööga. Üks vanemleitnant karjus talle, et ta paneks oma sineli nööbi kinni, kui teda viidi akendeta ruumi, kus oli laud kahe tooliga. Seal luges teine ohvitser ette pika rea süüdistusi, täpsete kuupäevade ja kellaaegadega, mil Mesilane oli ütelnud halvustavaid asju N. Liidu kohta. Temalt nõuti enese süüdi tunnistamist. Süüdistused olid satiirilist laadi, mitte niivõrd küünilised kui humoorikad ja need olid õiged. Mesilane ei näinud mingit põhjust eitamiseks, kuna ta oli tõesti end nii väljendanud.

Kuid ta ülekuulamine kestis seitse päeva, tema kuriteod baseerusid standardsüüdistustel: laim, N. Liidu armee ja süsteemi naeruvääristamine.

Mesilast süüdistati natsionalismi propageerimises kuna ta oli rääkinud oma kaassõdureile N. Liidu okupatsiooni tõelisest iseloomust Eestis 1940.

Lõpuks lepiti kokku, et kuigi ta kuriteod olid kergeloomulised, ta ei pääse siiski karistuseta. Tema suureks kergenduseks oli esimene samm tema üle kohtu pidamisel parteist välja heitmine. Ta viidi ohvitseride messi, kus teda tutvustati natsionalistliku agitaatorina, mil puhul Mesilane pidi üle elama alandava hetke, kui ta kaasohvitserikandidaadid nõudsid tema kohest vangistamist.

Järgmiseks kolmeks kuuks pandi Mesilane põlu alla. Koidust hämarikuni puhastas ta potte ja panne kuni tema sõrmeküüned tulid ära ja nahk oli verine küünarnukkideni.

Kui ta ei olnud enam suuteline oma saapapaelu sõlmima, ta vabastati sõjaväeteenistusest ja saadeti koju.

Vaatamata N. Liidu armee määrustele, et tuleb igale sõjaväest vabastatule tagasi anda ta eelmine teenistuskoht tsiviilis, juhiti Mesilane viisakalt välja Tallinna raadiohoonest ja pidi otsima omale füüsilist tööd.

Vähehaaval ta leidis jälle tööd veterinaarina, aga ühel päeval külastas teda KGB ohvitser, kes avaldas oma kaastunnet ja ütles, et kui Mesilane soovib oma ringhäälingu töökohale tagasi, ta võiks teda aidata. Mesilane nõustus ja sai väikenuhi ülesande, kes lähenedes inimestele, kelle juurde teda kästi minna, hoidis peidetud mikrofoni keha küljes. Tema ringhäälingu karjäär hakkas jälle õitsema ja temast sai midagi kuulsuse taolist Eesti TV-s.

Mesilane oli plaanitsenud põgenemist lähnde juba 1973. Varsti avanes see võimalus talle. Teda õpetati juhtima reisijate gruppe Doonaul sõitva laevaga.

Seal oli 39 eestlast pardal, tema ülesandeks oli neist kümnel silm peal hoida ja informeerida KGB ohvitserist ülemat igaühest, kes mõtles põgeneda.

Oma 29. sünnipäeva hommikul asus 40-inimeseline grupp ringsõidu bussi ja grupijuht hoidis nende passe. Mesilane oli juba Viini plaani omale pähe õppinud ja kui turistid asusid kunstimuuseumi, tundis ta selle ümbrust ja lähedasi tänavaid. Hetk oli tulnud, mida ta oli oodanud.

Kui teised asusid peagaleriis, läks Mesilane toaletti. 60 sekundit hiljem, ta astus välja, pöördus ümber nurga trepi poole ja varsti väljus kõrvaluksest taksopeatusse.

Mesilane hüppas läände taskus ainult metallraha millest piisas sõiduks USA saatkonda.

Ta anti Tolstoy Foundation'i hoolde ja veetis 9 kuud Traiskircheni põgenikelaagris. Elu korraldus vähehaaval. Nüüd töötab Riho Mesilane Radio Free Europa — Radio Liberty juures, saates tsenseerimata uudiseid Eestisse.

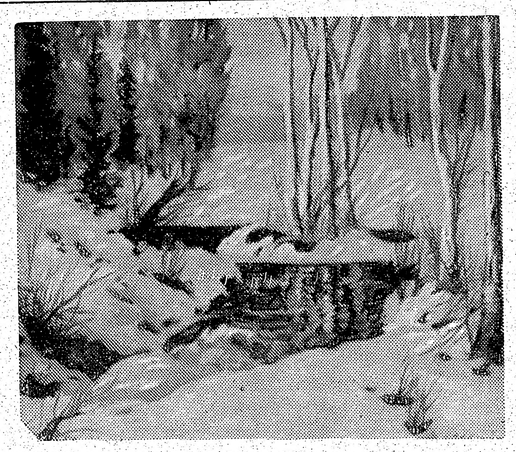

Talvemaastik

Toimetusele saadetud kirjandus

BALTIMORE EESTI ORGANISATSIOONIDE BÜLLETÄÄN nr. 167 — 1982. Sisus: R. Troost „Rahu nõudjad", B. Kangro luuletsükkel „Veebruar", H. Visnapuu „Ja siiski", „Õpetaja Rudolf Troosti lahkumisteenistus EELK koguduses", kirikuõpetaja R. Troosti kiri bülletääni toimetusele, T.E. „Lugusid Montana eesti rahvast I", W.M. „Laulumehed 31. aasta tegevuse algul", lehekülg noortele, bülletääni kulude-tulude aruanne, lühiteateid, informatsiooni ja aruandeid.

LEMBITU NÄÄRIKIRI tüdrukutele ja poistele 1982. Noortele huvipakkuvas sõnastuses kirjeldav „Jaanuar kui näärikuu", oma raamatukogu korraldamisest „Sinu raamatukogu", vanasõnu ja „Sõrmedel on sõnad, näppudel on nimed", lõpuks Jämesääre laulusõnad „Kohtamine Kotkajärvel".

90-aastane Skanes

Sydsvenska Dagbladeti sünnipäevade registris oli ära toodud Eestist pärinev Wally Johansoni 90-aasta sünnipäev Vellinges, Skånes.

Juubilari elulookirjelduses jutustab leht: „Ta on sündinud Dorpatis, Livlandis Venemaal. Pärast tütarlastekeskkooli ja kaubandusõpinguid sai ta koha Dorpatis ja Revalis Estlandis. 1932 tuli ta Rootsi ja abiellus Malmös. Koos abikaasaga pühendusid nad aiandusele, eriti tomatikasvatusele ja 20 aastat töötas ta Gyllene Gripeni juures Malmös."

Kohanimed tõlkes on jäetud muutmata näitamaks, et veel aastal 1982 tarvitatakse Rootsis baltisaksa kohanimesid: „Dorpat, Livland, Reval . . ." kõik Rysslandis!

Värskemad uudised loete
„VABA EESTLASEST"

TORONTO LINN

1982. A. KINNISVARAMAKSUDE ESIALGNE MAKSMINE

Kooskõlas The Municipal Act'iga ja määruse nr. 73-82 kohaselt mis linnanõukogu poolt vastu võetud 15. jaanuaril 1982, on kinnisvaramaksu esimese nelja osamaksu tähtajad 1982. aastal järgmised:

KÕIK LINNAJAOD (WARDS)	Esimene osamaks 15. veebr.	Teine osamaks 15. märtsil	Kolmas osamaks 15. aprillil	Neljas osamaks 17. mail

Ülaltoodud tähtpäevadel maksmisele kuuluvad esialgsed summad 1982. a. kohta, moodustavad poole möödunud aasta promilli määrast. Ülejäänud osa kohta saadetakse arve aasta keskpaiku ja see kuulub maksmisele jälle neljas osas.

Esialgsed kinnisvaramaksu teated on välja saadetud. Maksumaksjad, kes ei ole seda veel saanud, peavad sellest kohe teatama Tax Information Counter, City Hall, või tel. 367-7115.

KINNISVARAMAKSUDE MAKSMINE

Informatsiooni arvete tasumise viisi ja koha suhtes leiate brošüüris, mis on arvele juurde lisatud.

W. A. WILFORD
City Treasurer.

Eesti keskkooli suusapäev

Laupäeval, 30. jaanuaril oli eesti keskkooli talipäev. Me läksime Devil's Elbow'sse suusatama. Buss sõitis Eesti Maja eest välja kell seitse hommikul umbes neljakümne unise lapsega. Kõigile lastele polnud istmeid ja nad pidid teiste süles istuma, sest buss oli nii täis. Isegi kui kõik olid väsinud, ei jäänud keegi magama. Me mängisime kaarte, sõime terve paki küpsiseid ära ja vaatasime kuidas üks poiss proovis visata banaanitükke teise poisi suhu.

Kui me viimaks kohale jõudsime, oli kõigil väga hea meel, isegi nendel, kes polnud enne suusatanud! Me väljusime bussist ja läksime „chalet'sse", kus riietusime suusatamise jaoks. Enamus inimesi harrastasid mäesuusatamist, aga mõned läksid koos õpetaja Ene Lüdigu ja koolijuhataja Edgar Martenigaga murdmaasuusatamisele.

Me kõik saime suusatamis-piletid, panime need jakkide külge ja läksime siis suusavarustust rentima. Mõnel oli suusavarustus omal kaasas ja nad läksid kohe suurele mäele ja proovisid alla suusatada.

Oli naerma-ajav vaadata kuidas kõik proovisid suusasaapaid jalga panna. Peagu ükski tütdrukuist ei saanud oma suusasaapaid kinni panna ja pidid poistelt abi küsima. Viimaks said kõik saapad jalga, trampisid suuskade juurde ja said paari suuski, mis sobisid nendele. Kepid ja suusad käes läksime välja ja viieteistkümne minuti pärast saimegi suusad jalga! Siis läks suusatamine lahti!

Need, kes hästi ei suusatanud, läksid „Jänkumäele" ja sõitsid sealt alla, sest ei julgenud kõrgematele mägedele minna. Teised aga sõitsid suurtelt mägedelt nii kiiresti ja suure hooga alla, et peagu ei näinudki neid!

Umbes kella ühe ajal tulid kõik „chalet'sse" tagasi ja sõid kiiresti lõunat, et jälle suusatama rutata.

Ma olin ise sõitnud ainult „Jänkumäest" alla, aga mu sõbrad narrisid mind nii väga, et ma läksin nendega suuremale mäele — samale mäele, millele ma olin jäänud eelmisel aastal ega julgenud alla tulla! Seekord sain pool teed alla sõita, aga siis kaotsin nii väga, et jäin jälle peatuma. Mõned suusatajaid sõitsid minust mööda umbes neli-viis korda enne kui sealt alla sain. Mu sõbrad proovisid mind aidata, aga ma kartsin liiga palju. Lõpuks hakkasin sealt alla suusatama ja sõitsin päris hästi, aga üks poiss sõitis mulle otsa! Mu suusk tuli alt ära ja seda oli väga raske jälle tagasi panna. Aga viimaks kui ma mäest alla jõudsin, nägin, et kõik mu luud olid ikka terved!

Me pidime kogunema „chalet'sse" kell pool neli, et varustust tagasi anda ja koju sõitma hakata. Väga väsinud grupp noori inimesi kogunes bussi juurde, aga kõigil olid jalad, luud ja liikmed ikka terved. Ainult valutasid natuke. Poole tee peal paljud jäid magama ja teised istusid vaikselt või räägisid, et mitte liikmetele haiget teha!

Poole seitsme ajal jõudsime Eesti Maja ette tagasi, kus meie vanemad meid murelike nägudega ootasid.

Ma usun, et kõigil oli tore päev ja et nad tahaksid järgmistel aastatel jälle talipäevadele sõita!

Sandra Rannu

J. Mihkelson 75-aastane

Stokholmis tähistas 29. jaanuaril oma 75-ndat sünnipäeva end. Eesti Rahvusnõukogu esimees ja eesti sotsiaaldemokraatide välismaa koondise esimees, õigusteadlane ja endine ajakirjanik Johannes Mihkelson, kes on palju aastaid tegutsenud ka Eesti Komitee juhatuses. Juubilar on eesti hulgis kaitsnud paljudel rahvusvahelistel töölis- ja ametiühingulistel konverentsidel. Juubilar toimetab eesti sotsiaaldemokraatide ajakirja „Side". Kodumaal oli ta iseseisvuse lõpul „Vaba Maa" ja „Rahvalehe" toimetusliikmeks.

Norra ajaleht Neeme Järvist

Norras ilmuv „Bergens Tidningen" avaldas pikema intervjuu Bergenis sümfooniakontserti juhatanud Neeme Järviga. Selles jutustas N. Järvi ka Eduard Tubinast ja ta kümnest sümfooniast, mida ta pidevalt juhatab erinevates linnades. Bergnenis esitati järgmisel päeval Tubina IV sümfoonia, mispuhul sama ajaleht avaldas 5. nov. pikema intervjuu Harri Kiiskiga.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 16. veebruaril 1982 — Tuesday, February 16, 1982

Iisrael arreteeris Golan kõrgendikul araablaste juhte

JERUUSALEMM — Iisraeli julgeolekuvõimud on arreteerinud 5 prominentsemat pro-süüria organisatsiooni Druze juhti Golan kõrgendiku maa-alal ja süüdistab neid tsiviilisikute rahutustele õhutamises, pärast seda kui Golan maa-ala Iisraeliga annekteeriti. Üle 3000 Druze liikme võtsid osa miitingust ja kuulutasid välja üldstreigi kogu Golan kõrgustiku maa-alal protestiks arreteerimiste ja annekteerimise pärast.

Solidaarsuse abijuht kohtu alla

GDANSK — Mirsolaw Krupinski, kes oli Lech Walesa abi Solidaarsuse ametiühingus, on kohtu alla antud rahvusliku streigikomitee organiseerimise eest pärast sõjaseaduse kehtima panekut. Krupinski on kõrgeim ametiühingu juhtidest, kes on kohtu alla antud sõjaseaduse vastu eksimise pärast.

Ajatollah Khomeinile otsitakse järglast?

NEW YORK — Iraani president Ali Khamenei ütles, et teatud ekspertide komitee valib lähemal ajal 3—5 liiget, kes oleksid järglased ajatollah Khomeinile, öeldakse ajakirjas „Newsweek" avaldatud intervjuus. Iraani juht on vihjanud, et Teherani valitsus nõustuks N. Liidu relvadega teatud olukorras.

Iraan teeb äri Moskvaga

MOSKVA — Kaubavahetus Iraani ja N. Liidu vahel on elavnenud. Selle hulgas on ka 2 miljonit meetertonni õli, mille hind tõusis möödunud aastal 1,1 miljardile US dollarile, kirjutas Isvestija. Ajaleht lisab, et see oli esimene kord, kui N. Liit ostis oma lõunanaabrilt õli, andes 2,2 miljoni tonnilise tellimise.

Kommunistide üldstreik ebaõnnestus Portugalis

LISSABON — Portugali esimene üldstreik, mille organiseeris kommunistide juhatusel töötav ametiühingute liit protestiks valitsuse majanduspoliitika vastu, varises kokku. Enamus inimesi läksid tööle ja Lissaboni ärid ning kontorid olid avatud. Teine suurem ametiühingute liit, sotsialistlik EGT oli streigile vastu, mistõttu see katse täielikult ebaõnnestus.

Montreali ettevõtte hea äri N. Liiduga

OTTAWA — Üks Montreali ettevõte võib teenida 400 miljonit dollarit, müües venelastele loodusliku gaasiprojekti ehitamiseks tehnoloogilist varustust. Valitsuse kroonikompanii Export Development Corp. (EDC) laenab N. Liidule raha kanada kaupade ja teeninduse ostuks. USA kompaniid kaotasid selle võimaluse president Ronald Reagani sanktsioonidega.

Juudid lükkasid tagasi LRO resolutsiooni

JERUUSALEMM — Iisraeli parlament lükkas tagasi LRO resolutsiooni, mis mõistis hukka Begini valitsuse poolt teostatud Golan kõrgendiku ühendamise Iisraeliga. Hääletamist boikoteerisid töölispartei liikmed, kes ei ole Golan kõrgendiku ühendamisega nõustunud. Peaminister Begin pani küsimuse hääletamisele tagamõttega näitamaks LRO-le juutide ühist vastuseisu, kuid töölispartei, olles samal ajal siiski resolutsiooni vastu, kasutas hääletamist oma protestiks. Mõned Iisraeli ametiisikud on avaldanud arvamist, et Iisrael võiks LRO resolutsiooni vastase aktsioonina saata minema LRO rahuvalve üksused.

Täna, 16. veebruaril on meie lõunanaabri Leedu Vabariigi aastapäev. Nagu meil, nii on ka leedulastel suur armastus oma rahvapärimuste vastu ja noored oma rahvaröivastega on alati olnud silmisiduvalt meeldivad. Pildil leedu segakoor „Volunge" leedu rahva laulude programmi esitamisel möödunud sügisesel Balti kontserdil.

Foto: Vaba Eestlane

Kanada sõjavägi vajab täiendust

Sõjaväkke minek on elavnenud

OTTAWA — Kanada väeosad oleksid jäetud suurte kohustuste täitmisel ohtlikku seisundisse, kui sõda peaks praegu puhkema, kuna nad on 20.000 mehe võrra alla koosseisu. Kanada sõjajõud peaksid kaitsma Põhja-Ameerikat samuti kui ka Euroopat võimalikus sõjas, kuid nende praegune koosseis pole küllaldane oma ülesannete täitmiseks, selgub Kanada senati kaitseküsimuste alamkomitee rapordist.

Rapordis soovitatakse, et valitsus kulutaks 1,3 miljardit dollarit oma regulaarse sõjaväe tugevdamiseks 12.000 mehe võrra. Samuti tuleks suurendada reservväelaste arvu. Sellega tõuseks regulaarüksustes teenivate arv 92.000-le ja reservüksustes 47.500-le 1987. aastaks. Enamus regulaarväe täiendusest läheks Euroopasse sealsete Kanada üksuste tugevdamiseks.

Praegu on Kanada sõjaväe suurus 80.000 ja praegune valitsus kavatseb selle tõsta 83.400-le lähemate aastate jooksul.

Pärast mitmeid aastaid, mil sõjaväkke minek oli ebapopulaarne, on viimasel ajal töötuse tõttu sõjaväkke minek elavnenud.

Senati komitee ei soovitanud laevastiku ega õhujõudude suurendamist enne kui vastavat uut varustust on saadud.

Rapordis on antud neli peasoovitust Kanada sõjaväe tugevdamiseks. Selles on soovitus Euroopas olevate üksuste koosseisu suurendamine 7800-le 1985. ja 10.000-le 1987. aataks. Teiseks tuleb ettenäha väeosade saatmist Norrasse kui seda rünnatakse. Kolmandaks tuleb reservüksusi tugevdada ja paremini varustada. Nende arv tõsta praeguselt 36.400-lt 47.500-le. Neljandaks soovitatakse suuremate sõjaliste manöövrite korraldamist Kanada põhja- ja rannikupiirkondades, samuti demonstreerida, kas Kanada suudab täita lubadust koheselt lennuteel Euroopasse viia 2400 sõdurit.

Ameerika sõdurid Salvadoris

WASHINGTON — Möödunud nädalal nähti televisiooniuudistes USA sõjalisi nõuandjaid Salvadoris, kes liikusid moodsate automaatrelvadega, vastupidi USA pidevale eitamisele, et ameeriklased on ainult nõu andmas, kel ei ole lubatud relvi kanda.

President Ronald Reagan andis korralduse „täieliku" rapordi tegemiseks, miks grupp USA sõdureid kandsid M-16 automaatpüsse treeningul Salvadoris. President katsus probleemi seletada väitega, et sõdurid kandsid kindlasti relvi enesekaitseks, mis on täiesti arusaadav. Praegune USA seisukoht on, et sõdureid ei saa kasutada võitlustes ja neid võib treeninguülesandega kasutada kohtades kus pole ohtu, juba olemasolevais õppekeskusis.

Salvadori sõdurite väljaõpe toimub praegu ka USA-s, North Carolinas, kus on kuni 1000 Salvadori sõdurit.

Neile antakse põhiline ja edasijõudnute jalaväetreening.

Ameerikas on pidevalt suurenenud kartus, et esialgsest relvadega ja väljaõppega seotud abistamisest võib kujuneda järjest suurenev koostöö Salvadori huntaga, mis tekitab Vietnami-taolise olukorra. Viimast kardavad ameeriklased eriti, kuna liiga hästi on meeles sellega seotud sündmused USA siseriiklikus elus.

USA sõdur, kes kandis Salvadoris relva, sai ülemaailmse tähelepanu osaliseks. Sellega on USA kaotanud kõik senised kinnitused, et abistamine oli vaid relvade raatmises ja nõuannetes.

Vastaspoolele eriti tugeva propagandakaardi kätte andmise eest on president väga rangelt kohelnud süüdi olevaid sõdureid, kes tuuakse USA-sse tagasi.

Pastor A. Tauli proovijutlus Peetri kirikus

Möödunud pühapäeval pidas Peetri koguduse õpetajakohale kandideeriv pastor Andres Taul oma esimese proovijutluse Peetri kirikus. Kirik oli koguduse liikmeid nii täis, et tuli lisatoole asetada.

Pastor A. Tauli jutluse aluseks oli haige naise terveks saamise lugu Luuka 9, 46—49, kes puudutades Õnnistegija kuue palistust, sai kauaaegsest roojasekspeetavast haigusest terveks. Naine on jäänud anonüümseks, aga see, kelle tervendamiseks Jeesus oli teel, Jairuse tütar, on pühakirjas omale koha leidnud. Pastor tõi selle näiteks, kuidas Jeesus käsitleb inimesi ja kuidas inimesed suhtuvad Jeesusesse.

Tulles tänapäeva juurde, ta rõhutas, et peame enestelt küsima, kuidas on meie suhtumine Jeesusse. Sama parandav väeallikas, mis läks Jeesusest välja, on ka meile avatud, see vaimujõud pole tänapäevani kadunud, see tröostib ja kinnitab. Jeesus ei pea meid liiga tähtsusetuiks, kui me oma väriseva käe välja sirutame, teda puudutame ja abi saame.

Jumalateenistust kaunistas kahe soololauluga Estra Toompuu-Väli, orelil saatis ja oli jumalateenistusel kaastegev organist Roman Toi.

Pastor A. Tauli teine proovijutlus peetakse pühapäeval, 28. veebruaril.

Muudatusi töökalendris

Skautüksus Lembitu Maleva juhtide kogu tegi muudatusi üksuse aasta töökalendris. Vabariigi aastapäeva aktuse aja muutmisest tingitult toimub Lembitu Lumelaager 2/82 Kotkajärvel 20. ja 21. veebruaril. Vabaduspäeva pidulik koondus on 27. veebruaril, harilikult koonduste ajal. Ujula- ja võimla-koondus kõikidele allüksustele on 13. märtsil.

Suvelaager noolepoistele ja kanuuretk skautidele ning vendureitele toimub nädalalõpu-üritusena 1.—4. juulini. Sügisel võetakse osa Hõbejärve suurlaagrist Kotkajärvel 21.—29. augustini.

Üksuse ringkirju tegevuskava üksikasjadega levitatakse postitariifide tõstmisest tingitult koondustel käsipostiga, s.o. poiste kaudu. Vanemaid palutakse kaasa aidata, et ringkirjad jõuaksid kätte enne kui need taskus vananevad ja pluusiga koos pesumasinasse lähevad. Koondustelt puudujatel jäävad ringkirjad saamata. Palutakse küsitleda juhte telefoni teel.

Briti Kolumbia suur äri Taivaniga

VANCOUVER — Briti Kolumbia söeettevõte kirjutas alla 240 miljoni dollarilisele kümneaastasele müügikokkuleppele Taivanil asuva China Steel Corp.-ga, mille alusel müüakse hiinlastele 2,8 miljonit tonni metallurgilist kivisütt.

Dr. REET ROMAN B.Sc., D.D.S.

soovib teatada

oma HAMBAARSTI KLIINIKU avamisest

159 Main St. Unionville, Ont.

(Hwy 7 & Kennedy Ro.)

Vastuvõtt kokkuleppel tel. 297-4850

USA ei nõustu N. Liidu ettepanekuga

WASHINGTON — USA lükkas tagasi uue N. Liidu ettepaneku keskmise lennukaugusega rakettide piiramiseks Euroopas, öeldes et nende relvade arvestuse aluseks võtmine on neile vastuvõtmatu relvastuse kontrolliks.

Moskva ettepanek oli kahe kolmandiku Lääne ja N. Liidu keskkaugusega rakettide vähendamine järgmise kümne aasta jooksul. N. Liidu ettepanek hõlmas Inglismaa ja Prantsusmaa tuumarelvastuse süsteemid samahästi kui ka USA pommitajad Euroopas.

Ettepaneku praktiline külg laseks Moskval

aga jätkata oma rakettide moderniseerimise programmi, kaasaarvatud uue kolmeosalise lõhkelaenguga SS-29 rakettide väljaarendamise.

N. Liidu ettepanek sunniks USA-d tühistama oma plaani Pershing-2 ja maapinnalt tulistatavate Cruise rakettide Euroopasse asetamiseks ning sunniks praeguste lääne rakettide süsteemi vähendamisele.

Eesti filatelist Inglismaa näitusel

Vello Kitt Sheffieldist, tunnustatud filatelist, esitab veebruari lõpul (23.—28. veebr.) „Eesti eelkäijaid 1798—1870" Inglismaal filateelianäitusel nn. Stampex — 82. Tema on seda 3—4 aastat juba ette valmistanud. Eesti nimi peaks seal ka kataloogis ilmnema. Tema on varem terve rea medaleid rahvusvahelisil marginäitusil omandanud. Peale filatelismi on ta tuntud ka hea sulemehena ja sai hiljuti G. Helbemäe nim. mälestusfondist auhinna esitatud võistlustööde eest. Tal on käsil praegu ka pikemaid töid.

E.R.

Eesti lüürikat saksa keeles

Kirjastus Georg Kohl GmbH & Co väljaandel ilmus hiljuti luuletuskogu „Estnische Lyrik", tõlgitud ja koostatud Stuttgardis eluneva Tatjana Ellnor Heine poolt. Valimik sisaldab luuletusi alates Kristjan Jaap Petersonist ja Friedrich Reinhold Kreuzwaldist kuni Kalju Lepiku ja Ivar Grünthalini. Loomulikult on kogus esindatud ka meie luule suurmeistrid nagu Lydia Koidula, Karl Eduard Sööt, Anna Haava, Juhan Liiv, Marie Under, Henrik Visnapuu, Ernst Enno j.t. Kogusummas on valimikus esindatud 23 eesti luuletajat.

Eessõnas ütleb koostaja-tõlkija: „Olen püüdnud oma tõlkimises ja ülekandes saksa keelde sisu ja vormi võimalikult säilitada, et sel viisil ei läheks kaduma eesti tundelu rikkus ega eesti keele jõud ja musikaalsus."

Koostajal on need püüdlused suusepäraselt õnnestunud. Luulevalimik on sobivaks kingituseks meie saksa sõpradele ja loomulikult oleks tal väärikas paik ka eesti kodu raamaturiiulil.

E.R.

Kalapüügi võistlused

Toronto Eesti Õngitsejate & Jahimeeste Selts korraldab esimese kalapüügi võistluse sellel aastal 20. veebruaril Simcoe järve jääl Royal Beach'is. Võistlus toimub Kaljo Laanemetsa mälestusrändauhinnale ja seltsi poolt väljapandud auhindadele. Võistluseks koguneda kell 7.30 hommikul Virginia Beachist järve jääle mineva tee otsal järve jääl asuval parkimise platsil. Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal. Pärast võistlust palutakse koguneda Royal Beachi hr. F. Aadli suvila juurde.

★

Järgmise seltsi üritusena korraldatakse teine kalapüügi võistlus sel aastal Simcoe järve jääl Royal Beach'is laupäeval, 13. märtsil. Võistlus toimub East York Trophies poolt väljapandud rändkarikale ja seltsi poolt väljapandud auhindadele. Võistluseks koguneda kell 7.30 hommikul Virginia Beachis järve jääl asuval parkimise platsil. Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

Juhatus

Lääne-Saksamaal 11.653 pankrotti möödunud aastal

WIESBADEN — Lääne-Saksamaal tõusid pankrotid möödunud aastal 27,5%, saavutades sõjajärgseks rekordiks 11.653, selgus keskvalitsuse statitika andmeist.

wintario

11. veebruaril toimunud Wintario loterii loosimisel langesid 100.000-dollarilised peavõidud pileteile nr. 147322. $10.000 võitsid nr-d 626842 ja 772719, $1000 — 48448, $100 — 8449, $10 — 119, $50 —segijärjekorras numbrid 344344 ja tasuta pileti-raamatu numbrid 04. Samal loosimisel loositi välja veel preemiavõite, milleks olid erinumbrid viimasel kolmel nädalal müüdud pileteil.

Sündmuste kalender

Teisipäeval, 16. veebruaril kell 7.30 õ. Tartu Instituudis dr. Leon Tretjakewitschi loeng valguspiltidega: „Palverändurite jalgteel."

Laupäeval, 20. veebruaril kell 7 õ. Eesti Majas TE Meeskoori Eesti Vabariigi aastapäeva koosviibimine.

Teisipäeval, 23. veebruaril kell 7.30 õ. Tartu Instituudis prof. Rein Kurise loeng valguspiltidega: „Arhitektuur, mis ühendab mateeriat hingega."

Laupäeval, 27. veebruaril kell 7 õ. Eesti Majas „Lustakas läänlaste laupäeva-õhtu".

Pühapäeval, 28. veebruaril kell 3 p.l. Toronto Ülikooli aulas (Convocation Hall) Eesti Vabariigi 64. aastapäeva kontsert-aktus.

Laupäeval, 6. märtsil kell 7 õ. Seneca College Minkler auditooriumis TERR „Kungla" esitab „Meri, kõrred, mardisandid".

The Finnish Place

5463 Yonge St. Willowdale M2N 5S1

(Finchi lähedal) — Tel. 222-7575

ODAVMÜÜK

veebruarikuu lõpuni

Kõik kinkeesemed 20% hinnaalandusega

Äri avatud: 9—6, neljap. ja reedel 9—8, laup. 9—4

Kaks nõukogude juuti mõistetakse surma mahalaskmise läbi. Hiljem teatatakse neile, et surmaotsus viiakse täide poomise läbi. See peale ütleb üks juut teisele:

„Näed nüüd, Moscha. Nii vaesed juba, et pole isegi enam laskemoona."